Notulen

van de openbare vergadering
van het Algemeen Bestuur van
waterschap Aa en Maas d.d. 10 juli 2026

Aanwezig namens:

Water Natuurlijk	dhr. L. den Breejen, dhr. G.J.S. Claassen, dhr. J.J.E. van Geest, dhr. E.H.J.M. de Groot, mevr. J. Hendrickx, dhr. M.H.G.M. Lintermans, mevr. S.J. de Zoeten;
BBB	dhr. A. Aarts, dhr. B.A.C. Buis, dhr. M.T.J. Janssen-Brokken, mevr. J.L.A.H. Nooijen,;
Ongebouwd	dhr. P.M.J. van Dijk, dhr. J.W.H.M. de Kleijne;
Natuurterreinen	dhr. M.A.J. Kerkhoff, dhr. W.H.A. Peters;
VVD	dhr. J.J.M.W. Scherrenberg, dhr. J. van Zinderen, dhr. F.J. van Zutven;
CDA	mevr. V.M.J.E. Bens, dhr. J.G. Leenders;
PvdA	dhr. H. de Mare, dhr. S. Oegema;
Partij voor de Dieren	dhr. H.G. van de Pol, mevr. C.F.A. Vos;
50PLUS	dhr. W.J. Plasmeijer;
Algemene Waterschapspartij	dhr. H.P.J.M. Siroen.

Afwezig: dhr. K. van der Laan, mevr. M.A. Rijken, mevr. T.P.L.H. Swinkels.

Voorzitter: dhr. M.J.J. Jacobs (dijkgraaf);
dhr. E.H.J.M. de Groot (loco-dijkgraaf).

Secretaris: dhr. P. Verlaan (secretaris-directeur).

Notulen: dhr. R. Boot.

---

1. Opening.

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom.
Hij deelt mede dat bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Rijken, mevrouw Swinkels en de heer Van der Laan en dat de heer Van Dijk later zal aansluiten.

1.1 Insprekers.

Er zijn geen insprekers.

1.2 Trekking stemmingsnummer.

De secretaris trekt nr. 12, zodat eventuele hoofdelijke stemmingen bij het lid De Kleijne zullen beginnen.

1.3 Vaststellen agenda.

De voorzitter merkt op dat agendapunt 6.1.C een vertrouwelijk stuk is. Als niemand daar iets over wil zeggen, kan het voorstel in de openbare vergadering worden aangenomen.
De heer ***Van de Pol*** zegt dat hij een stemverklaring wil afleggen bij dat voorstel.
De voorzitter concludeert dat het dan beter is het agendapunt besloten te behandelen. Hij voegt eraan toe dat het al de bedoeling was een besloten vergadering (agendapunt 10) te houden om notulen van een eerdere besloten bijeenkomst vast te stellen.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

De voorzitter draagt het voorzitterschap over aan de loco-dijkgraaf, de heer De Groot.

2. Voordracht herbenoeming dijkgraaf.

De waarnemend voorzitter deelt mede dat het AB zojuist in een besloten vergadering het besluit heeft genomen om de heer M.J.J. Jacobs aan te bevelen voor een nieuwe termijn als voorzitter-dijkgraaf van waterschap Aa en Maas. De aanbeveling zal worden gestuurd naar het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant.
Hij bedankt de vertrouwenscommissie en de griffie voor de ondersteuning bij de procedure en feliciteert uiteraard de heer Jacobs met deze aanbeveling.
De heer ***Jacobs*** bedankt het AB dat het vertrouwen heeft om de volgende periode met hem door te gaan. Hij moest terugdenken aan zijn benoeming en het proces dat daaraan voorafging. Hij ontmoette de vertrouwenscommissie toen bij Van der Valk in Tilburg. Dat was een bijzondere setting in coronatijd in een zaal die groter was dan deze. Daar zaten bijna alle fractievoorzitters op anderhalve meter afstand voor hem. Dan moet je jezelf verkopen. Je verkoopt dan eigenlijk verwachtingen. Het risico voor het AB is dan dat die Jacobs heel mooi heeft gesproken, maar dat de geschetste verwachtingen niet worden ingelost. Er is dan een soort proeftijd van zes jaar om te kijken of het lukt.
Het klinkt gek, maar hij vindt dit moment nog belangrijker dan het eerste. Er is nu gekeken of hij en het AB samen op de goede weg zijn. Hij heeft het idee van wel en hij neemt aan dat het AB dat idee ook heeft, want de manier waarop hier wordt vergaderd, is een verademing. Natuurlijk af en toe schuurt het, maar dat hoort bij het proces en dat maakt het altijd leuk om voor te zitten. De manier waarop iedereen hier met elkaar omgaat, maar toch af en toe de scherpte opzoekt, is een voorbeeld hoe een democratie kan functioneren.
Er komt nogal wat af op het waterschap. Tien of vijftien jaar geleden had hij geen dijkgraaf willen zijn, want dan was je bezig met beheer, onderhoud, de dingen doen. Maar de onvoorspelbaarheden van nu maken het werk steeds relevanter. Dat van hem, maar ook dat van het AB. Dat merkt men ook aan de belangstelling voor de waterschappen. De komende zes jaar worden nog woeliger. Hij hoopt dat het AB op dezelfde manier kan doorgaan. Het heeft hem vertrouwen gegeven en hij heeft vertrouwen in het AB. Samen wil hij er iets heel moois van maken.
(Applaus.)

De waarnemend voorzitter draagt het voorzitterschap weer over aan de voorzitter.

3. Voorjaarsnota waterschap Aa en Maas 2026.

3.A Eerste termijn Algemene Beschouwingen op de Voorjaarsnota.

De heer Scherrenberg merkt op dat dit de laatste voorjaarsnota is van dit DB. In maart volgend jaar zullen na de verkiezingen een nieuw AB en een nieuw DB uitvoering geven aan hetgeen waar dit AB nu richting aan geeft. Deze voorjaarsnota kijkt nog meer dan andere jaren vooruit naar de groeiende opgave van dit waterschap. De ingrepen die nodig zijn in het systeem om het hoofd te bieden aan de toenemende uitdagingen, groeien in aard en omvang. Aa en Maas investeert de komende jaren vele honderden miljoenen in veiligheid en voldoende en schoon water. Daarbij moet het AB soms lastige keuzen maken. In het waterbeheerprogramma (WBP) werkt het DB samen met het AB de komende maanden de koers uit voor de komende jaren. Bij aanvang van deze bestuursperiode is een bestuursakkoord vastgesteld met een brede steun in het AB. Tijdens deze periode zijn de financiële kaders bijgesteld. Bij deze voorjaarsnota ligt een raamwerk voor dat in principe past binnen de kaders van de gemaakte afspraken. Maar er zijn enkele ontwikkelingen die vragen om extra middelen; nieuwe zaken die niet waren voorzien in het bestuursakkoord. Deels lopen die zaken vooruit op het nieuwe WBP. Daar zat een dilemma. Omdat het DB het AB alle ruimte wil geven, maar tegelijkertijd noodzakelijke ingrepen niet wil uitstellen ligt er - als unicum - dit jaar een addendum bij de voorjaarsnota.
De kosten voor de ingezetenen zullen de komende jaren fors toenemen. Dat is geen leuke boodschap, maar wel een realistische. De eerder genoemde opgave vraagt om grote investeringen. Over een deel daarvan is al besloten. De kapitaallasten zullen daardoor onvermijdelijk stijgen. Het waterschap moet zijn verantwoordelijkheid nemen en koersen op doen

wat nodig is, maar wel met gepaste soberheid en doelmatigheid. Toch zullen de tarieven de komende jaren harder stijgen dan de inflatie.
Het DB neemt graag alle reflecties en suggesties in ontvangst, zodat het later dit jaar een begroting kan voorleggen die hopelijk weer op brede steun kan rekenen. Bij die begroting worden uiteraard de laatste inzichten meegenomen op het gebied van inflatie, prijsontwikkeling, areaalgrootte en dat soort zaken, want die getallen worden geactualiseerd in de laatste versie.
De voorzitter wijst erop dat de partijen aan de beurt komen in volgorde van grootte.
De heer ***Van Geest*** stelt dat hij de verkeerde versie van zijn verhaal heeft voorstaan. Hij verzoekt het woord eerst aan de volgende fractie te geven.
Mevrouw ***Nooijen*** erkent dat de voorjaarsnota 2026 technisch solide is. Het gat van € 1,3 miljoen is gedicht en € 2,7 miljoen aan knelpunten is budgetneutraal opgevangen door scherp asset management en de inzet van incidentele reserves. Maar daarmee wordt zichtbaar waarvoor de BBB vorig jaar al waarschuwde: de rek is eruit. Daarom kijkt zij vandaag niet alleen naar 2026, maar ook naar de richting die dit DB kiest naar 2027 en de nieuwe bestuursperiode. Bovenop de voorjaarsnota ligt nu een addendum van € 5 miljoen. Dat wordt gepresenteerd als noodzakelijke ruimte voor een verantwoorde overgang. Zij vindt dit niet slechts een technische aanvulling, maar ook politieke voorprogrammering. Met dit addendum vraagt het DB extra financiële ruimte, terwijl de verkiezingen eraan komen en een nieuw AB straks eigen keuzen moet kunnen maken. Het DB regeert dus in feite over de eigen bestuursperiode heen. Het gevolg daarvan is een extra lastenstijging van gemiddeld 2,6%. Dat roept de vragen op welk recht dit DB meent te hebben om nu al financieel voor te sorteren op keuzen die thuishoren bij het nieuwe AB en hoe het DB richting de verkiezingen gaat uitleggen dat de lasten opnieuw stijgen, terwijl de grote investeringsgolf nog moet komen.
Voor de BBB raakt dit aan een groter patroon. Al decennia lang worden in plannen steeds meer nieuwe ambities opgenomen, worden maatregelen doorgeschoven (sommige tot 85%), worden pakketten aangevuld en blijven kosten oplopen. Dat patroon zie je opnieuw richting het nieuwe WBP. Dat kan niet steeds worden afgedaan als pech, vertraging of complexiteit. Als maatregelen meerdere planperioden nodig hebben, als waterkwaliteitsdoelen niet worden gehaald, als fysieke inrichting niet aantoonbaar genoeg resultaat oplevert en als alle kosten blijven stijgen, moet het DB niet alleen vragen om meer geld, maar moet het zich afvragen of de aanpak wel klopt.
Spreker noemt in dat verband nadrukkelijk de medewerkers, de mensen in het veld, de mensen bij de stuwen, gemalen, zuiveringen, sloten, beken, dijken en watergangen. Die staan met hun laarzen in de werkelijkheid en werken elke dag keihard. Die zien waar het water stilstaat en de sloten dichtgroeien. Die zien waar overstorten effect hebben en waar foutaansluitingen worden vermoed. Die zien waar beken mooi zijn ingericht, maar de situatie nog steeds niet klopt, waar een project is opgeleverd, maar het beheer daarna alleen maar veel ingewikkelder is geworden. Juist daarom moet het AB de vraag durven stellen: geeft het deze mensen wel de juiste opdracht? Te vaak begint het met een maatregel: een beekherstelproject, een natuurvriendelijke oever, een ecologische verbinding of een mooie kaart. Maar water laat zich niet sturen door wensbeelden. Een sloot wordt niet schoon door een rapport te schrijven, een beek wordt niet gezond omdat je hem mooier laat slingeren, een natuurgebied blijft niet schoon als de vervuiling gewoon blijft binnenkomen. Wat is er gewonnen, als een nieuwe oever direct opnieuw vervuild wordt? Als een beek mooi slingert, maar ondertussen stedelijk afvalwater, riooloverstorten, foutaansluitingen, indirecte lozingen, medicijnresten, pfas, ammonium of andere probleemstoffen blijft ontvangen, is dat toch geen schoon watersysteem? Dan ben je niet aan het oplossen, maar aan het repareren wat aan de voorkant blijft binnenkomen. Dat is niet eerlijk naar de medewerkers, de inwoners en helemaal niet naar de belastingbetaler.
Daarom zegt de BBB dat bronherleidbaarheid leidend moet worden. Je kunt niet alleen zeggen dat water niet voldoet, maar je moet weten waarom niet. Van probleemstoffen moet je weten waar ze vandaan komen en je moet aantonen welke bron welk aandeel heeft. Je kunt niet alleen zeggen dat een maatregel bijdraagt, maar je moet meten of het echt beter wordt. Dat geldt voor iedereen: landbouw, bedrijven, industrie, zorginstellingen, huishoudens, gemeenten, rwzi's, riooloverstorten, foutaansluitingen, indirecte lozingen en ook voor vervuiling van buiten het gebied. Water stopt niet bij een perceel, niet bij een grens van gemeente of land. Bronherleidbaarheid is geen luxe, maar een financiële noodzaak. De duurste maatregel is niet de maatregel die veel kost, maar die niets oplost en daarna ook nog jarenlang beheer vraagt. Als het waterschap blijft investeren zonder eerst zeker te weten waar de bron zit, welk probleem je oplost en welk effect je verwacht, vraag je de inwoners om belasting te betalen voor maatregelen waarvan de werking onvoldoende hard is. Dat is niet verantwoord begroten.

De volgorde moet anders. Eerst het systeem begrijpen, eerst de bron vinden, eerst de kraan dichtdraaien, dan pas de inrichting. Dat is niet minder ambitieus, maar juist erg ambitieus. Het is makkelijker om kilometers beekherstel, natuurvriendelijke oevers of aantallen vispassages te rapporteren dan om eerlijk te zeggen: deze stof is gedaald, deze bron is aangepakt, deze parameter is verbeterd en dit waterlichaam functioneert aantoonbaar beter. Daar moet het om gaan. Niet rapporteren wat het waterschap doet, maar wat werkt.
Dat geldt ook voor ruimtelijke keuzen. Als er wordt gebouwd in laaggelegen of watergevoelige gebieden, verdwijnt het waterprobleem niet, maar het verschuift naar het buitengebied, naar landbouwgrond, naar gebieden waar voedsel wordt geproduceerd. Dat sluit niet aan bij de strategische agenda voedselzekerheid van de staatssecretaris van LVVN. Dan wordt een ruimtelijke keuze in de stad een wateropgave voor het buitengebied. Ook daar moet het waterschap niet alleen achteraf adviseren, repareren, pompen, bergen en compenseren, maar het moet vooraf duidelijk kunnen zeggen wat wel en wat niet kan en wat alleen kan als de wateropgave echt is opgelost. De BBB is niet tegen woningbouw, maar wel tegen beleid waarbij mooie doelen op elkaar worden gestapeld, terwijl de mensen in het veld en de belastingbetaler daarna de rekening krijgen. Daarom heeft zij bij deze voorjaarsnota een duidelijke boodschap aan het DB: zorg voor een realistische en toekomstbestendige begroting, houd binnen deze bestuursperiode de tarieven strak binnen de kaders van het bestuursakkoord, leg geen financiële verplichtingen over de verkiezingen heen zonder volledige politieke afweging, maak zichtbaar wat maatregelen kosten, wat ze opleveren en welk effect ze aantoonbaar hebben en maak bronherleidbaarheid leidend voordat opnieuw grote pakketten worden vastgesteld. De BBB wil geen voorjaarsnota die technisch klopt, maar die bestuurlijk vooruitgrijpt op keuzen van het volgende AB. De BBB wil geen begroting die sluit door incidentele ruimte, terwijl structurele lasten blijven oplopen. De BBB wil geen WBP dat opnieuw mooi klinkt op papier, maar vastloopt in uitvoering, beheer en betaalbaarheid. De BBB wil vooral niet dat de medewerkers blijven dweilen zolang de kraan openstaat. Het waterschap moet niet langer de dweil zijn, maar de hand die de kraan dichtdraait.
De motie “Bron herleidbaarheid als hoofdstuk in het WBP” is ingetrokken omdat door het DB is gesteld dat dit al was al besproken in een themabijeenkomst en toegezegd door het DB. Maar in het toezeggingenregister vindt zij niets over een afzonderlijk hoofdstuk “Bron herleidbaarheid in het WBP 2028-2033”. Zij verzoekt het DB vóór de tweede termijn aan te geven waar zij deze toezegging kan terugvinden.
De heer ***Van Geest*** spreekt zijn waardering uit voor wat het afgelopen jaar tot stand is gebracht, in voorbereiding en in uitvoering is genomen. Het algemene beeld na lezing van het jaarverslag en de voorjaarsnota is dat van een organisatie die conform het bestuursprogramma een grote ambitie toont en forse resultaten boekt. Je kunt je daarbij afvragen of het waterschap misschien te ambitieus bezig is en medewerkers en financiers te zwaar belast. Zijn fractie is tot de conclusie gekomen dat het faseren van de voornemens geen soelaas biedt, omdat dat in latere jaren lasten met zich zal meebrengen. Nog afgezien van de urgentie die voor een aantal projecten geldt.
Het HWBP vraagt veel van de organisatie en kost veel geld. Zijn fractie is tevreden over de periodieke terugkoppeling naar het AB en heeft er vertrouwen in dat de werkzaamheden volgens planning worden verricht. De kerntaak zuivering van het rioolwater en het oppervlaktewater vraagt een grote investering. Renovaties en uitbreidingen om het effluent nog schoner te krijgen, zijn in voorbereiding of in uitvoering. Na jaren is er het perspectief dat de rwzi Den Bosch op het gewenste niveau kan worden gebracht. Maar het is nog lang niet voldoende. Bij meerdere rwzi’s zijn extra stappen nodig. Het waterschap is aardig op weg de KRW-doelen te benaderen, maar ze worden in 2027 helaas nog niet gehaald; slechts partieel.
Op niet al te lange termijn moeten beslissingen moeten worden genomen over de toekomst van de rwzi’s. Komt er een omslag van biologische zuivering naar chemische zuivering? Wat betekent dit dan voor de huidige zuiveringspraktijk? Het is goed dat Aa en Maas zich samen met collega-waterschappen intensief met deze vragen bezighoudt. Het bezoek aan Aquon heeft geleerd hoe complex het is om schoon en veilig oppervlaktewater te krijgen. Hoewel Brabant vooroploopt bij het zo actief en creatief mogelijk Inzetten bij de realisatie van de groen-blauwe structuur vraagt hij toch opnieuw aandacht voor de voortgang. Probeer de grondbank zo actief en creatief mogelijk in te zetten voor het bereiken van de KRW-doelen. Uit een presentatie over de voortgang bij het project “De Stad als spons” bleek dat het budget komend jaar wordt verhoogd. Zijn fractie heeft waardering voor het werk dat in het kader van dit project wordt verricht. Vanuit het AB is er onlangs op aangedrongen in het kader van dat project het probleem van de overstorten en vergroening van de gebouwde omgeving meer aandacht te geven. De hittestress in de bebouwde omgeving neemt ernstige vormen aan en afkoppeling komt maar mondjesmaat op gang. Commitment met gemeenten is niet genoeg. Actie van alle partijen is geboden.

De onlangs door het kabinet gepresenteerde stikstofmaatregelen hebben voor het werkgebied van Aa en Maas ongetwijfeld de nodige gevolgen. Hij is benieuwd hoe het DB met deze ontwikkeling denkt om te gaan.
Aa en Maas vaart op financieel gebied scherp aan de wind. Water Natuurlijk kan zich daarin vinden, omdat de beoogde investeringen noodzakelijk zijn. Uitstel leidt op termijn tot hogere kosten. De voorgestelde tariefverhogingen voor 2027 hebben dan ook onze instemming.
Het addendum bij de voorjaarsnota bevat de elementen die goed kunnen worden gebruikt bij het richting geven aan de begroting 2027.
De heer ***Aarts*** wijst erop dat volgens de heer Van Geest uitstel leidt tot hogere kosten. Hij wil weten welke kosten dan hoger worden en hoeveel hoger.
De heer ***Van Geest*** antwoordt dat het DB al meermalen heeft laten weten dat, als je bepaalde investeringen nu niet doet, de almaar stijgende kosten ertoe leiden dat het waterschap voor hogere kosten komt te staan als het de zaak uiteindelijk toch aanpakt. Hij vindt niet dat hij daarmee iets nieuws zegt.
De heer ***Peters*** meent dat het waterschap voor hete vuren staat nu juni de warmste maand sinds jaren is geweest en ook nog een van de droogste maanden. De voorzitter zei net, nadat hij een blijde boodschap had gehad, dat het werk van het AB relevant is. De burger waardeert dat misschien niet eens. Een journalist vroeg zich zelfs af wat het waterschap voor iets is. Die zei dat iedereen een waterschap pas leert kennen, als er een overstromings- of een droogteprobleem is. Helaas heb je daarmee te maken, hoewel er in de communicatie al grote stappen worden gemaakt. Hoewel het werk van het AB relevant en groots is, blijft Aa en Maas een van de goedkoopste waterschappen. Hij bedankt daarvoor de medewerkers.
In de voorjaarsnota staat dat er ook al aardig wat verdiend is. Gelet op de KRW, beekherstel, Howabo, dijkverhoging en stikstofmaatregelen heeft Aa en Maas nog nooit zulke grote plannen te volbrengen gehad. Het is een goede zaak dat met het addendum een extra impuls wordt gegeven om die taken af te maken. Aa en Maas moet robuust en klimaatbestendig zijn. In de commissies bleek dat het waterschap er door slim en scherp begroten en plannen aanbesteden financieel goed voor staat. De lasten zullen stijgen, maar gelet op de grote klimaatverschillen en het intensief gebruik van het land is dat ook nodig. Met de middelen die vanuit het rijk naar Aa en Maas toe komen, moet het AB klaarstaan om dit waterschap gezond, robuust en toekomstbestendig te maken.
De heer ***Aarts*** stelt dat de heer Peters vindt dat met het addendum een mooie impuls wordt gegeven en dat die in dat verband een lijst projecten noemt. Hij meent dat daarvoor al aparte kredietaanvragen zijn gedaan. Hij vraagt zich dan ook af welke impuls er volgens de heer Peters meer in dat addendum staat dan in die kredietaanvragen.
De heer ***Peters*** antwoordt dat projecten naar voren worden gehaald en niet naar achteren worden geschoven. Dat zou meer geld kosten en dat is in het addendum verwoord. Voor zijn fractie had dit overigens niet met een apart addendum gehoeven, maar had het ook in de voorjaarsnota kunnen staan. Maar hij wijst er wel op dat, buiten het bestuursakkoord om, plannen worden gerealiseerd die hij nodig acht.
Het waterschap moet niet alleen voor de bewoners in het buitengebied werken en beheren. Er ligt ook een taak om in de gemeenten meer te doen en ze mee te krijgen om met extra middelen van Aa en Maas hun taken op het gebied van afkoppelen, water vasthouden en het opheffen van overstorten beter te laten uitvoeren. Hij hoort graag van het DB hoe het hieraan de komende tijd gaat werken. Zijn fractie stemt in met de voorjaarsnota, inclusief het addendum.
De heer ***Van Zinderen*** meent dat dit niet zomaar een financieel tussenmoment is, maar de standpuntbepaling voor de keuzen die het AB bij de begroting 2027 moet maken. De voorjaarsnota geeft immers richting aan een meerjarige, beleidsmatige en financiële ontwikkeling en laat ook zien wat dit betekent voor de toekomstige tarieven. Voor de VVD is dit een belangrijk moment. De opgaven voor het waterschap zijn groot: waterveiligheid, voldoende waarde, schoon water en een betrouwbare afvalwaterketen zijn en blijven de kerntaken.
Tegelijkertijd blijven de kosten stijgen: bouwkosten, energiekosten, rentelasten, personeelskosten, alsmede de kosten voor grote investeringen die nodig zijn voor onder meer waterkwaliteit, klimaatadaptie en de zuiveringen. Juist omdat de kosten stijgen, moet het AB extra scherp zijn. Want elke uit te geven euro wordt uiteindelijk opgebracht door de inwoners, agrariërs en andere ondernemers. Die merken zelf ook dat alles duurder wordt. Voor de VVD is daarom de vraag bij deze voorjaarsnota niet alleen wat het waterschap allemaal wil doen, maar ook wat het moet doen, wat slimmer kan en wat later. Misschien wel de belangrijkste vraag is wat Aa en Maas samen met anderen kan betalen. Belastingverhoging zal voor de VVD nooit de eerste reflex zijn, maar als het nodig is, is het ook nodig. Voordat je inwoners en bedrijven vraagt om meer te betalen, moet het

waterschap laten zien dat er eerst kritisch is gekeken naar de eigen uitgaven, naar fasering van projecten, naar samenwerking met andere overheden, naar subsidies en naar nieuwe inkomsten. Deze voorjaarsnota vraagt dus om realisme. Niet alles kan tegelijk. Het AB moet keuzen maken. Voor de VVD betekent dit prioriteiten geven aan kerntaken, scherp sturen op doelmatigheid en voorkomen dat mooie ambities automatisch leiden tot structureel hoge lasten.
De VVD zal deze voorjaarsnota positief kritisch benaderen. Positief, omdat duidelijk is dat Aa en Maas werkt aan belangrijke maatschappelijke opgaven. Kritisch, omdat de VVD wil dat dit op een betaalbare, verstandige en financieel houdbare manier gebeurt. Het waterschap moet investeren waar nodig, maar moet ook durven kiezen. Het moet zijn verantwoordelijkheid nemen voor waterveiligheid en waterkwaliteit, maar moet ook zorgvuldig omgaan met de portemonnee van inwoners, agrariërs en ondernemers.
De heer ***Leenders*** stelt dat de voorjaarsnota 2026 laat zien dat waterschap Aa en Maas voor grote opgaven staat. Klimaatverandering, waterkwaliteit, waterveiligheid en de noodzakelijke vervanging van infrastructuur vragen om forse investeringen. Daarvoor is een bestuur nodig dat koers houdt, keuzen maakt en uitlegt waarom die keuzen nodig zijn.
De CDA-fractie onderschrijft de noodzaak van een sterk en toekomstbestendig waterschap. Zij wil een waterschap dat betrouwbaar is voor inwoners, boeren, bedrijven en natuurbeheerders. Maar hij constateert dat de voorjaarsnota op een aantal punten verder afwijkt van het bestuursakkoord dan wenselijk is. In het bestuursakkoord is nadrukkelijk gekozen voor een evenwichtige benadering: investeren waar nodig, zorgvuldig omgaan met belastinggeld en samenwerken met de omgeving. In de voorjaarsnota is te zien dat de financiële druk sneller oploopt dan destijds voorzien. De stijgende kapitaallasten, hogere rente en toenemende uitvoeringskosten leiden tot een zwaardere belastingdruk voor inwoners en ondernemers. Het accent van het akkoord verschuift daardoor van geleidelijke en uitlegbare groei naar een sneller oplopende financiële belasting. Het addendum laat zien dat aanvullende middelen nodig zijn voor lopende opgaven en dat er meer onzekerheden zijn rond planning en uitvoering. Begrijpelijk in een tijd van personeelsschaarste en stijgende kosten, maar het vraagt wel om scherpere prioritering. Niet alles kan tegelijk.
Hij mist in de voorjaarsnota een heldere koppeling tussen de extra uitgaven en de concrete maatschappelijke effecten voor de inwoners. Levert iedere extra euro aantoonbaar meer waterveiligheid, schoner water of minder droogteschade op?
Op drie punten ziet hij belangrijke verschillen met het bestuursakkoord. Het bestuursakkoord gaat uit van een beheerste ontwikkeling van de lasten. De voorjaarsnota laat een steviger oplopend financieel beeld zien door hogere investeringen en kapitaallasten. Ten tweede lag de nadruk in het akkoord op realistische uitvoering en samenwerking. Het addendum laat zien dat de organisatie onder druk staat en dat fasering en prioritering steeds belangrijker worden. Het derde punt is de focus in de programmering. Het akkoord sprak over een balans tussen waterveiligheid, waterkwaliteit, landbouw, natuur en leefomgeving. In de voorjaarsnota gaat de aandacht vooral uit naar de grootste investeringsprojecten, terwijl gebiedsgerichte samenwerking en maatwerk minder zichtbaar worden.
De heer ***Aarts*** merkt op dat de heer Leenders meent dat het addendum iets laat zien, maar hij vraagt zich af wat het laat zien. Hij ziet alleen algemeenheden en niks concreets. Hij vraagt of de heer Leenders in staat is om concreet te noemen wat in het addendum staat wat zou leiden tot het gerechtvaardigd uitgeven van extra kosten.
De heer ***Leenders*** antwoordt dat hij daarop later terugkomt. Dan zal blijken dat het CDA daar andere suggesties en beelden bij heeft. Het addendum vraagt wel extra geld.
Het CDA ziet ook kansen. De eerste is om sterker gebiedsgericht te werken. Door samen met gemeenten, agrariërs, terreinbeheerders en inwoners plannen te maken, kunnen middelen doelgerichter worden ingezet en ontstaat er meer draagvlak. De tweede kans is om innovatie nadrukkelijker te benutten. Slim waterbeheer, digitale monitoring en samenwerking met kennisinstellingen kunnen helpen om efficiënter te werken en toekomstige kosten te beperken. De derde kans is om de relatie met de agrarische sector te versterken. Boeren zijn geen probleem dat moet worden opgelost, maar partners in het beheer van water en bodem. Investeringen in waterconservering, bodemverbetering en klimaatadaptatie kunnen juist daar grote maatschappelijke winst opleveren. De vierde kans is om transparanter te sturen op resultaten. Maak inzichtelijk welke projecten het meeste bijdragen aan waterveiligheid, waterkwaliteit en klimaatbestendigheid. Dat helpt om keuzen uit te leggen en vergroot het vertrouwen van inwoners.
Het CDA heeft enkele suggesties om met deze voorjaarsnota de zaken meer in balans te brengen met het originele bestuursakkoord. Er moet meer worden gekeken waar en op welk gebied subsidies zijn binnen te halen. In de vorige bestuursperiode kwam daarvan regelmatig een mooi voorbeeld voorbij, zowel bij watersysteem als bij waterketen en duurzaamheidsprojecten. Er is veel

te weinig aandacht in de voorjaarsnota voor het slim binnenhalen van subsidies. Je kunt niet meteen rekenen op subsidies, maar als je ze niet in beeld hebt, zullen ze in november zeker niet in de begroting komen.
Bij het lezen van de stikstofbrief van minister Van Essen zou de focus moeten liggen op het onderdeel waterlichamen. In bijl. 3 van deze brief worden diverse waterlopen genoemd met een 250 m-zone, zelfs waterlopen die niet direct tegen een Natura 2000-gebied aan liggen of geen KRW-waterloop zijn, zoals de Kaweise Loop en de Voordeldonkse Broekloop. Die lopen beide midden door een landbouwgebied. Een zone van 250 meter heeft daar een ongekende uitwerking op bedrijven en dus ook op draagvlak in belangrijke gebiedsprocessen, zoals de GGA en Novex De Peel. Aa en Maas kan geen tientallen van dit soort processen aan. Focus dus op de belangrijkste gebieden, zoals De Groote Peel en de Deurnese Peel en Mariapeel en doe die projecten goed. Liever twee tot drie projecten goed dan een twintigtal half met enorme tegenwerking van de aanliggende grondeigenaren.
De heer ***De Kleijne*** vraagt of het DB bij het ministerie navraag kan doen waarom het voornemens is om deze acht beken in het gebied op deze manier te belasten. Zijn achterban is boos en gefrustreerd door deze opeenstapeling van onzinnige regels.
De voorzitter noteert dit als een vraag aan het DB waarop het na de lunch zal terugkomen.
De heer ***Leenders*** vindt dat er ook moet worden gewerkt aan minder kwetsbaarheid bij stroomuitval. Afgelopen week viel in het gebied van De Dommel de stroom uit in de omgeving van Tilburg. Stroomuitval is in Nederland een uitzondering. Hij wil weten hoe zelfvoorzienend Aa en Maas is en of het de zaak redelijk snel kan opstarten. Dat hoeft wat hem betreft geen honderd procent te zijn, maar een noodscenario om de biologie van de rwzi's op gang te houden zou voldoende zijn.
Hij vraagt zich verder af hoe het waterschap echt sturing wil geven aan bronaanpak voor zeer zorgwekkende stoffen. Wanneer zijn er concreet stappen te verwachten en hoe gaat Aa en Maas in gesprek met bedrijven om grote vervuilingen in de toekomst te voorkomen? Bij De Dommel is samen met de omgevingsdiensten bij bedrijven gekeken hoe bronnen van zeer zorgwekkende stoffen inzichtelijk zijn gemaakt. Door daaraan meer aandacht te geven, was er op korte termijn al verbetering in het effluent van de rwzi's. Gaat het DB dit ook zo oppakken in het werkgebied? De benaderde bedrijven zagen dit niet als een bedreiging, maar reageerden positief op deze poging om samen te werken aan een betere waterkwaliteit.
Het CDA vindt overigens dat vervuiling primair via vergunningverlening, handhaving en bronaanpak moet worden aangepakt en niet via een steeds verdere verfijning van de belastingheffing. Hij ziet daarom onvoldoende aanleiding om afzonderlijke stoffen als fosfor en chloride als extra element in de zuiveringsheffing op te nemen. Op 11 juni jl. is in de commissie toegezegd dat op dit punt verduidelijking zou worden aangebracht, maar die heeft hij in de stukken niet kunnen vinden.
Het CDA kiest voor een constructieve oppositie. Het erkent dat het waterschap voor grote opgaven staat en wil meewerken aan oplossingen. Hij verzoekt het DB wel om de verbinding met het bestuursakkoord terug te brengen in de begrotingskeuzen. Dus een realistische planning, scherpe prioriteiten en een belastingontwikkeling die voor inwoners en ondernemers uitlegbaar blijft. Water verbindt. Daarom vraagt goed waterbestuur niet alleen om investeringen, maar ook om vertrouwen, samenwerking en verantwoordelijkheid. Dat is de koers die het CDA samen met dit AB blijft zoeken.
De heer ***De Mare*** merkt op dat het voorjaar als geheel niet uitzonderlijk droog of nat was; de aanzienlijke hoeveelheid regen viel grotendeels via flinke plensbuien. Ouderwets Hollands druilweer komt steeds minder voor; het wordt allemaal steeds extremer. Vanuit de verantwoordelijkheid voor veilig en voldoende water verwacht de maatschappij dat het waterschap dat adequaat behandelt; dat het robuuste watersysteem die extreme uitersten aan blijft kunnen, zonder overstromingen of dat beekjes droogvallen en/of de grondwaterstand wegzakt.
Zijn fractie voelt die verantwoordelijkheid voor dat robuuste watersysteem, in een veranderend klimaat met extremer weer. Het AB moet dus doen wat het nodig acht en het is niet verantwoord om noodzakelijke projecten af te zwakken of vooruit te schuiven, omdat zij veel geld kosten. De rekening komt dan uiteindelijk toch, maar is dan waarschijnlijk veel hoger. Hij steunt daarom de maatregelen voor waterveiligheid en voldoende water en roept op om die ambitie in het volgende WBP vast te houden.
Bij het robuuster maken van het watersysteem gaat het vaak over het herstellen van de natuur of van natuurlijke waarden. Dat gebeurt dan met draglines, weinig natuurlijk dus, maar wel zodat de natuur zich op die plekken daarna zal kunnen ontwikkelen. Daarbij ontstaat vaak een dilemma tussen natuur, rust en recreatief medegebruik. Hij vindt dat recreatief medegebruik niet mag leiden tot achteruitgang van bestaande natuur. Maar als er samen met partners nieuwe natuur wordt gerealiseerd mag er wel wat meer aandacht voor recreatief medegebruik komen; bijvoorbeeld voor

wandel- en fietsroutes langs beekjes. Dat draagt bij aan goede gezondheid van inwoners, aan hun kwaliteit van leven, en daarmee ook aan draagvlak voor de projecten.
De waterkwaliteit wordt nog steeds te veel als probleem voor het waterschap gezien. De portefeuillehouders vinden vaak wat over stedelijk water en afvalwater, maar ze zeggen dat ze er niet over gaan. Dat moet veranderen. Of het nu over stedelijk afvalwater, stedelijk waterbeheer, of over watervervuiling vanuit de agrarische sector gaat, als je de waterkwaliteit integraal wil verbeteren moet het waterschap meer macht hebben om overal verbeteringen af te dwingen. Ook naar gemeenten en vervuilende bedrijven, zodat alle vervuilers gelijk en rechtvaardig worden aangesproken. Hij constateert met genoegen dat deze wens breed wordt gedeeld.
De PvdA wil graag dat de waterschappen meer bevoegdheden krijgen om maatregelen af te dwingen. Denk aan het dwingend opleggen van het verminderen of saneren van noodoverstorten en van probleemstoffen in indirecte lozingen. De portefeuillehouder merkt wel dat de aandacht daarvoor bij gemeentebestuurders toeneemt, maar hoort ook wel de vraag of het waterschap daarvoor niet meer wettelijke mogelijkheden heeft. Als het zaken via de waterschapsverordening beter probeert te regelen, komt er meteen tegengas, zoals een ingekomen brief bij deze vergadering. Extra landelijke aandacht en regie lijken hem dan ook wenselijk.
Hij bedankt dat zijn voorstellen voor de vergaderorde inmiddels zijn geïmplementeerd en voor het steeds inzichtelijker worden van de P&C-documenten over realisatiepercentages en de effecten van jaar-overschrijdende projecten. Het waterschap moet openstaan voor innovatieve werkwijzen, zoals inspecties via drones. Door beter te meten kunnen voorstellen steeds beter op feitelijke gegevens worden gebaseerd, maar dat moet niet doorslaan, want het tot op een extreem niveau rapporteren en verantwoordingsstudies opstellen kan uiteindelijk onverantwoord veel tijd en geld kosten. Hij pleit er dan ook voor om op een passend bestuursniveau aan het AB te rapporteren.
Over de financiën en hoe alles in rekening wordt gebracht bij de belastingbetaler merkt hij op dat hij het opmerkelijk vindt hoezeer Aa en Maas zich beperkt met financiële kaders die het zelf heeft vastgesteld. Als het AB ervan overtuigd is dat investeringen noodzakelijk zijn, en dat zijn ze, mogen die kaders niet verhinderen om de verantwoordelijkheid te nemen.
Voor zijn fractie gelden bij de uitgaven heel eenvoudige principes:

- doen wat nodig is voor een duurzame toekomstbestendige wereld waarbij geen lasten naar de volgende generaties worden doorgeschoven;
- dat moet sober en doelmatig, want het gaat om gemeenschapsgelden;
- de kosten moeten rechtvaardig in rekening worden gebracht bij alle belastingbetalers, wat inhoudt: vervuilers betalen extra, profijthebbers betalen extra, de verdeling over categorieën moet rechtvaardig zijn en de zwakkeren in de samenleving worden ontzien;
- als de kosten meer dan de inflatie stijgen, moet je de belastingbetalers goed uitleggen dat ze daar ook meer voor krijgen: in een tijd van steeds uitdagender klimaatomstandigheden kunnen zij toch blijven genieten van waterveiligheid en van voldoende en schoon water. Dat draagt direct bij aan ieders kwaliteit van leven, gezondheid en veiligheid. Communicatie en goede uitleg hierover is essentieel.

De heer ***Aarts*** vraagt of de heer De Mare dat lijstje iets meer kan duiden. Wie is bijvoorbeeld de profijtbetaler, wie belast veel meer en wie vervuilt veel meer?
De heer ***De Mare*** meent dat het gaat om een algemeen principe. Als iemand meer profijt heeft van water dan anderen, zou die daarvoor een toeslag moeten betalen. Het tarief voor mensen die relatief weinig met water te maken hebben, kan dan gelijk blijven. De verdeling van het geld dat alle inwoners en bedrijven in een gebied moeten opbrengen voor de taken van het waterschap wil hij zo rechtvaardig mogelijk maken. Voor personen geldt natuurlijk hetzelfde als voor bedrijven. Een bedrijf dat voor zijn bedrijfsvoering meer water gebruikt dan vergelijkbare bedrijven, moet zwaarder worden aangeslagen.
De heer ***Aarts*** vraagt of het meer water gebruiken op drinkwater slaat. Water komt ergens vandaan. Een boer voert water niet via het riool af, in ieder geval minder dan hij drinkwater inneemt. Daarom wil hij een verduidelijking.
De heer ***De Mare*** vindt het moeilijk om erg in detail te gaan. Stel dat je twee agrarische bedrijven vergelijkt of twee biermakende bedrijven en dat het ene voor hetzelfde productieproces veel meer drinkwater gebruikt, maar ook bodemwater dan het andere. Dan vindt hij dat het bedrijf dat een minder waterverbruikend bedrijfsproces heeft weten te realiseren, daar het voordeel van mag hebben in de vorm van lagere lasten. Dat is wat hij bedoelde met het rechtvaardig maken. Voor vervuilers zou hetzelfde moeten gelden.
Na dit betoog zal het duidelijk zijn dat de PvdA instemt met de in deze voorjaarsnota opgenomen inhoudelijke voorstellen en met de dekkingsvoorstellen, inclusief het zogenoemde addendum. Zijn kritiek op de werkwijze met dat addendum is al in de commissies aan de orde geweest en is nu

eigenlijk niet meer van belang, omdat wat hem betreft de daarin genoemde voorstellen straks integraal in de begroting mogen worden opgenomen.
Zijn fractie heeft geen moties of amendementen, omdat zij niet de behoefte heeft om het beleid van dit DB bij te sturen. Hij wenst het DB succes met het laatste bestuursjaar.
De heer ***Van de Pol*** wijst op de kop op verschillende nieuwssites in mei naar aanleiding van een rapport van AEF (Andersson Elffers Felix): “De belastingen van waterschappen verdubbelen richting 2050”. Dat hoeft niet te verbazen. Jarenlang is gekozen voor een inrichting van Nederland die steeds meer vraagt van het watersysteem. Tegelijkertijd is gekozen voor een economie die grote hoeveelheden broeikasgassen uitstoot en daarmee de klimaatcrisis heeft veroorzaakt. Juist de gevolgen daarvan, droogte, wateroverlast en extremer weer, zorgen dat de kosten voor waterschappen verder oplopen. Nu moet het waterschap omgaan met de gevolgen. Daaruit moet je de les trekken dat je de rekening niet moet doorschuiven naar toekomstige generaties. Daarom steunt zijn fractie het addendum.
Later dit jaar staat de nieuwe energie-, klimaat- en circulariteitsstrategie (EKC) op de agenda. Ondanks de netcongestie ziet hij volop kansen. Denk aan het benutten van warmte uit effluent, nog meer vergisten van rioolslib, samenwerken met buurtbatterijen en het terugdringen van broeikasgassen uit het watersysteem. Er ligt ook veel potentie in het gebruik van plantaardige, biobased materialen. Kijk daarbij niet alleen naar de milieukostenindicator, want daarin zitten twijfelachtige boekhoudkundige keuzen en worden plantaardige biobased materialen ten onrechte onvoldoende gewaardeerd.
Over de EKC heeft hij enkele vragen.

- Vanuit Europa wordt van overheden gevraagd om jaarlijks 1,9% energie te besparen. Zijn hiervoor concrete plannen?
- Op pagina 22 wordt gesproken over het afstemmen van piekmomenten in opwekking en verbruik. Hoe krijgt dit in de praktijk vorm?
- Is er prioriteit aangevraagd voor uitbreiding van de elektriciteitscapaciteit bij de rwzi’s voor de voorgenomen plannen?

De rode draad in zijn bijdrage is dat een toekomstbestendig waterschap verder kijkt dan de korte termijn. Dat betekent investeren in preventie, in een gezond watersysteem en in respect voor het leven waarmee de mens dit gebied deelt. Vanuit die gedachte staat hij stil bij dierenwelzijn. Dat is voor zijn fractie geen afgeleide van natuurbeleid of waterbeheer. Dieren hebben een intrinsieke waarde. Zij zijn geen middelen voor menselijke doelen, maar levende wezens met eigen belangen. Juist daarom heeft het AB de verantwoordelijkheid om bij besluiten zorgvuldig met dieren om te gaan. Hij is verheugd dat verder wordt gewerkt aan de nota dierenwelzijn en dat ook de rekenkamer hieraan aandacht zal besteden. Mensen zijn slechts één diersoort van de vele die in dit waterschap leven. De keuzen die het AB maakt, hebben direct invloed op het welzijn van de medebewoners van het waterschap. Dat vraagt om zorgvuldigheid en transparantie. Hij doet daarom de suggestie in voorstellen standaard een paragraaf op te nemen over de gevolgen voor dierenwelzijn.
Met een nieuwe nota dierenwelzijn kan het waterschap duidelijk maken welke keuzen en afwegingen het maakt op het gebied van dierenrechten. Want de beslissingen van het AB hebben veel invloed op het leven van dieren. Hij noemt het faciliteren van hengelen, de omgang met bevers en muskusratten, het welzijn van grazers op de dijken, dieren in het oppervlaktewater, dierenwelzijn bij calamiteiten en in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Zijn fractie vraagt nadrukkelijk aandacht voor het beëindigen van het gebruik van verdrinkingsvallen en wil dat er in ieder geval haast wordt gemaakt met het serieus onderzoeken van alternatieven. Effectiviteit van een methode is slechts één criterium, maar hoeft niet doorslaggevend te zijn. Hoe staat het met dit onderzoek?
Ook bij bevers moet de inzet preventie zijn. Door dijken en waterkeringen onaantrekkelijk te maken, gaas in te graven en hoogwatervluchtplaatsen te creëren, kun je veel problemen door graverij voorkomen. Daarmee los je de oorzaak aan de voorkant op, in plaats van achteraf dieren te doden. Dat is diervriendelijker, duurzamer en uiteindelijk doelmatiger. Hetzelfde geldt voor andere uitheemse dieren zoals rivierkreeften. Door ecosystemen met inheemse soorten te versterken kunnen problemen met uitheemse soorten worden gemitigeerd.
De KRW maakt duidelijk dat de opgave waarvoor Aa en Maas staat veel groter is dan alleen beekherstel en een verdere verbetering van de rwzi’s. Daarmee gaat het de doelen niet halen. Er moet veel fundamenteler worden gekeken naar de inrichting van het landschap. Extensiever landgebruik, meer ruimte voor natte teelten, minder drainage en een lager grondwatergebruik. Een landschap dat water vasthoudt in plaats van zo snel mogelijk afvoert. Alleen dan werk je structureel aan schoon en voldoende water.
Dat sluit ook aan bij het rapport “Scherper aan de wind”. Daarin staat terecht dat agrarisch landgebruik niet automatisch hoeft te betekenen dat een waterloop als kunstmatig of sterk

veranderd wordt aangewezen. Dat vraagt om een ambitieuzere benadering van de KRW met minder vrijblijvendheid en strengere handhaving. Niet uitgaan van wat het huidige gebruik mogelijk maakt, maar van de ecologische kwaliteit die een watersysteem kan bereiken. Juist daarin ligt de sleutel om de KRW-doelen dichterbij te brengen.
Landelijk ontstaan nieuwe kansen om de stikstofuitstoot terug te dringen. Hij vindt dat de waterschappen zich er via de Unie hard voor moeten blijven maken om ook de waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid volwaardig mee te nemen. Niet alleen minder stikstof rondom natuurgebieden, zoals de Peel, maar ook minder watergebruik en minder gebruik van bestrijdingsmiddelen. Ook de voedselzekerheid is daarbij gebaat. Een eerste aanzet is hiervoor al gegeven door de Unie.
De heer ***Aarts*** vraagt of met de term bestrijdingsmiddelen gewasbeschermingsmiddelen worden bedoeld.
De heer ***Van de Pol*** antwoordt ontkennend, want de term gewasbeschermingsmiddelen is te beperkt. Glyfosaat is bijvoorbeeld geen beschermingsmiddel van gewas.
Hij vindt dat waterschappen zich moeten uitspreken voor de eiwittransitie. Met minder landbouwgrond kan dan meer voedsel worden geproduceerd, terwijl tegelijkertijd het watergebruik, de stikstofuitstoot en de belasting van het watersysteem afnemen. Het waterschap zal de klimaat-, water- en natuurcrisis niet oplossen door de natuur steeds verder aan te passen aan de mens. Uiteindelijk zal de mens de samenleving moeten aanpassen aan de grenzen van de natuur.
De heer ***Den Breejen*** meent dat de heer Van de Pol nogal vlotjes over het probleem van de rivierkreeft heenging. Hij vraagt toe te lichten hoe de heer Van de Pol dat aanpassen dan ziet.
De heer ***Van de Pol*** stelt dat als de ecosystemen worden versterkt, één soort zoals de rivierkreeft, minder kans krijgt om problemen te veroorzaken.
De heer ***De Kleijne*** is een beetje verbaasd door het betoog van de heer Van de Pol omdat die zei dat de landbouw moest extensiveren en vervolgens aan het eind van het betoog beweerde dat door de landbouw kleiner te maken, die zal intensiveren en meer zal produceren. Die twee dingen kunnen niet samen.
De heer ***Van de Pol*** meent dat hem woorden in de mond worden gelegd. Hij heeft het niet gehad over intensiveren. Zijn punt is dat je meer voedsel kunt produceren met veel minder landbouwgrond, als je minder dierlijke producten gaat produceren. Daar is consensus over; daar hoef je geen discussie over te hebben.
De heer ***Buis*** heeft de heer Van de Pol horen zeggen dat je de dieren in het water steeds meer met rust moet laten. Maar wat gebeurt er als er dadelijk niet op sommige plaatsen wordt beheerd? Dan zal men op een gegeven moment toch tot de conclusie komen dat beheren noodzakelijk is, omdat je achter de feiten aanloopt. Dan is het dierenleed nog groter.
De heer ***Van de Pol*** meent dat je bevers niet hoeft te beheren. Als je nu bevers aantreft, zijn er andere mogelijkheden om te zorgen dat ze geen problemen meer veroorzaken. De beste oplossing is uiteraard preventie; dan ben je de problemen gewoon voor.
De heer ***Plasmeijer*** merkt op dat hij eigenlijk niet van plan was om iets over het addendum te zeggen, maar omdat bijna iedere fractie dat wel doet, kan hij niet achterblijven. Het addendum is een nieuw fenomeen. Hij prijst de portefeuillehouder dat het is gelukt de voorjaarsnota binnen de kaders van het bestuursakkoord te houden. Tegelijkertijd prijst hij het DB dat het niet de ogen heeft gesloten voor komende problemen en toekomstige extra uitgaven. Een van de belangrijkste redenen voor het addendum, is dat er enkele wettelijke taken op het waterschap afkomen waarvoor het tot nu toe geen financiering had, maar wel de verplichting om ze uit te voeren. Hij verwijst naar het addendum, waar dat duidelijk in staat, maar ook naar het advies van de auditcommissie. Zijn fractie kan instemmen met het addendum.
Over de inhoud zal hij geen vergezichten schetsen, omdat het waterschap nogal wat dingen op de rol heeft staan. Er zijn al enkele genoemd: het HWBP, het project Howabo, de investeringen in de rwzi's, de KRW-opgaven en een paar maanden geleden is begonnen met een nieuw WBP. Dat zijn nogal opgaven voor de toekomst waaronder iedereen de schouders moet zetten en die ook de nodige financiering en uitgaven met zich meebrengen. Hij kan geen nieuwe inhoudelijke dingen verzinnen die daar nog bovenop moeten komen en misschien moet je dat ook niet willen.
Natuurlijk heeft hij wel een aantal vragen over de plannen bij de voorjaarsnota. De uitgaven voor het HWBP zijn fors; 10% van de investeringen komt op het bord van het waterschap, en daarbovenop komt vanaf 2030 een extra solidariteitsbijdrage van ongeveer € 9 miljoen per jaar, omdat het rijk aan de waterschappen heeft gevraagd mee te helpen met extra financiering. Daarnaast is er nog een onopgelost probleem met de voorfinanciering van de subsidies die via het HWBP naar Aa en Maas komen. De portefeuillehouder financiën heeft in de commissie toegezegd dat het AB daar voor 10 juli nog een notitie over zou krijgen, maar hij heeft die notitie niet gezien.

Dat is jammer, want de voorfinanciering kan het waterschap de nodige miljoenen kosten. Het is ook raar, want de Unie is zeer solidair met het rijk om extra te betalen voor het HWBP, maar het rijk is niet bereid om de waterschappen fatsoenlijke voorfinanciering te geven voor de uitvoering. Hij vindt dat de liefde niet van één kant kan komen.
Spreker wil van de portefeuillehouder weten hoe het zit met die extra miljarden die Aa en Maas vanaf 2030 moet investeren. In de voorjaarsnota staat de opmerking dat het waterschap bereid is om mee te betalen, mits het rijk dat ook doet. Heeft het rijk al toegezegd dat het meedoet met die investeringen? Zo ja, dan hoort hij dat graag. Zo nee, dan vindt hij dat er flink moet worden onderhandeld om toch maar de koppeling te maken tussen de voorfinanciering en de extra uitgaven, want voor wat hoort wat. Overigens heeft hij begrepen dat in de voorjaarsnota en in de meerjarenbegroting die uitgaven al zijn ingepland. Daar moet het AB nog wel een besluit over nemen. Die € 9 miljoen extra investeringen is natuurlijk best fors, maar hij neemt aan dat die niet doorgaan, als het rijk zelf niet meedoet. Daarom wil hij van de portefeuillehouder financiën weten hoe dat precies zit.
Er zijn overigens ook wel lichtpunten te melden. De dijkgraaf was een paar weken geleden prominent in het 8-uurjournaal bij de ondertekening van het startpakket gericht op stikstofreductie en herstel van de overbelaste natuur in de Peel. Het gaat daarbij om € 300 miljoen. Prima, die handtekening van de dijkgraaf, maar hij is nieuwsgierig wat er precies is ondertekend en wat Aa en Maas gaat doen. Hoeveel van die € 300 miljoen komt naar dit waterschap om al die mooie plannen te realiseren? Geeft dat nog enige verlichting in de begroting voor de toekomst?
Hij vraagt dat, omdat er ook een keer € 400 miljoen is toegezegd voor natuur- en waterdoelen. Hij heeft in de commissie gevraagd wat dat betekent voor dit waterschap, maar tot nu toe is dat niet duidelijk. Hij vertrouwt erop dat het DB er alles aan zal doen om tot een gunstige uitkomst te komen. Omdat het DB dit zelf zo prominent in de voorjaarsnota vermeldt, wil hij graag wat meer achtergrondinformatie over hoe het er voorstaat en of daarmee in de meerjarenbegroting al rekening kan worden gehouden.
Het project “De stad als spons” heeft zijn speciale belangstelling, omdat hij bij het vorige WBP heeft gepleit voor meer aandacht voor stedelijk gebied. Er is toen een apart hoofdstuk voor geschreven in het WBP en hij beschouwt “De stad als spons” als een van de uitwerkingen daarvan. Maar het is hem niet duidelijk wat in de voorjaarsnota wordt bedoeld. Er is € 1 miljoen uitgetrokken, maar de vraag is of dat extra is boven wat al gebeurde in dat project of dat het bedrag een voortzetting is van het oude beleid. Als dat het geval is, is de ambitie erg mager. Hij hoopt dat het er bovenop komt, want hij vindt nog steeds dat het grootstedelijk gebied er slecht afkomt bij alle miljoenen die Aa en Maas investeert in de watersystemen. Water Natuurlijk heeft al iets gezegd over hittestress en hij vindt dat de steden wel wat extra's mogen krijgen om dit probleem te tackelen.
In het rapport van de Unie staan behartenswaardige woorden. Het is nogal iets dat de kosten van de waterschappen tot 2050 verdubbelen en dat voor een gemiddeld huishouden de uitgaven stijgen naar € 1060 per jaar. Het verbaast hem dat er niet bij staat wat het betekent voor ongebouwd en voor bedrijven. Dat is een gemiste kans, want die categorieën worden natuurlijk net zo goed getroffen door hogere belastingen. Het betekent dat er een nieuw financieel plaatje komt. Hij vraagt of het DB bereid is dat rapport met commentaar te bespreken in de commissie AFZ of de auditcommissie. Hij gaat ervan uit dat Aa en Maas de nodige cijfers heeft aangeleverd voor de totstandkoming van dat rapport. Daarin staat ook hoe de waterschappen aan de belastingbetaler moeten vertellen wat zij de komende jaren kunnen verwachten. Er moet veel duidelijker worden uitgelegd waarom de tarieven stijgen en wat het waterschap voor dat geld moet doen.
De voorzitter wijst erop dat de door de heer Plasmeijer gevraagde informatie over het HWBP onder punt 7.6 op de agenda staat. Hij verzoekt het te laten weten als die informatie niet in de behoefte zou voorzien.

De heer Van Dijk komt, te 12.23 uur, ter vergadering.

De heer ***Siroen*** merkt op dat het voorwoord van de voorjaarsnota begint met “De tijd vliegt voorbij en er is veel te doen. Deze voorjaarsnota is alweer de laatste van het huidige bestuur.” Op 17 maart 2027 zijn er immers weer waterschapsverkiezingen. Wat ook vliegt, maar niet zozeer voorwaarts maar omhoog zijn de tarieven. Uit een publicatie van de Vereniging Eigen Huis blijkt dat Aa en Maas de op drie na hoogste stijger was vorig jaar. Het komende verkiezingsjaar wordt het misschien de hoogste stijger want er is voorzien in een stijging van maar liefst zo’n 8% en daar komt nog het uit de hoge hoed getoverde fenomeen addendum bij waarin het DB de euvele moed heeft om € 5 miljoen te vragen voor een soort overbrugging naar het nieuwe WBP en andere extra uitgaven. Dat geeft ongeveer 2,5% meer en dan zit je dus aan zo’n 10% verhoging. De afwijkingen

van het bestuursakkoord van de coalitie stapelen zich hiermee op. Met die 2,5% extra kun je niet met droge ogen spreken over een robuust, degelijk en vertrouwenwekkend bestuursakkoord. Zijn fractie heeft destijds onder voorbehoud consent gegeven met de nadrukkelijke noot van maximaal 3%. Het vertrouwen wordt zo wel erg op de proef gesteld.
De coalitie was bij de vorming nog huiverig voor partijen die het WBP wilden openbreken, maar het openbreken van het eigen bestuursakkoord, voorwaar niet het eerste het beste beleidsdocument, is kennelijk geen probleem. Aa en Maas komt € 2,7 miljoen tekort en dat wordt door een taakstelling voor € 1,3 miljoen gecorrigeerd. Met € 1,4 miljoen door lagere doorrekening van de kapitaallasten en inzet van een deel van het resultaat jaarrekening 2025, wordt uitgekomen binnen de kaders van het bestuursakkoord. De controller geeft echter aan dat dit, net als wat ten behoeve van de begroting 2026 is gebeurd, niet binnen de afspraken van het bestuursakkoord ligt.
Wat opvalt is dat buiten de genoemde € 1,3 miljoen nergens wordt gesproken over bezuinigingen, temporisering en ruimere taakstellingen. Bij de begroting 2026 is door het DB nog gezegd dat niets wordt uitgesloten. Volgens de AWP moet het waterschap meer prioriteren; niet alles op een hoop gooien en niet alles een-op-een vertalen in tariefverhogingen. Prioriteit is om robuust draagvlak te houden met de inwoners en de democratie gebalanceerd vorm te geven. Het overheersende beeld is dat Aa en Maas maar uitgeeft en bij de burger aanklopt om geld. Je zou kunnen zeggen dat het, ook gerelateerd aan de lasten bij andere waterschappen, om relatief kleine bedragen gaat. Maar als je draagvlak wil creëren, komen zulke structurele verhogingen en tegelijkertijd grote en structurele overschotten bij jaarrekeningen hard aan. Het waterschap heeft de inwoners hard nodig om doelen van goede waterkwaliteit te behalen en dan moet je ze niet almaar om de oren slaan met verhogingen. Meer handen en voeten geven aan “de vervuiler betaalt”, het profijtbeginsel, waterbeprijzing en beloning voor goed gedrag door gedifferentieerde tarieven helpen inwoners en het waterschap om verder te komen. Overal worden prijzen en tarieven verhoogd en cumulatief geeft dat een verkeerde richting.
Kapitaallasten als gevolg van de grote investeringen slokken een grote hap van de begroting op, waardoor de vrije ruimte beperkter wordt. In een artikel in Waterforum geeft Floor Wissing-Kunst, portefeuillehouder financiën van de Unie, op basis van een analyse van onderzoeksbureau AEF aan dat de kosten verdubbelen en dat een plan van aanpak in de maak is om tot een robuust huishoudboekje te komen. Ze stelt ook dat nu beter bekend is waar het geld naartoe gaat en waar eventueel kan worden bijgestuurd. De AWP is al lang op zoek naar dat bijsturen, maar kennelijk dringt de noodzaak nog niet door bij het DB.
Hij dient, mede namens de BBB, twee moties in. In de eerste wordt het DB opgeroepen de € 5 miljoen, genoemd in het addendum, niet op te nemen. Motie 1 luidt:

“Het AB van het Waterschap Aa en Maas, in vergadering bijeen op 10 juli 2026,
Overwegende dat,
- *er gelet op de aanstaande verkiezingen in maart 2027 en het dientengevolge nieuw te ontwikkelen beleid niet over het graf heen geregeerd zou moeten worden,*
- *een extra kostenstijging van 5 miljoen euro zoals omschreven in het Addendum behorende bij de voorliggende voorjaarsnota 2026 disproportioneel is in dier voege,*
- *juist democratisch draagvlak gecreëerd moet worden naar inwoners juist ook in een tijd van aankomende verkiezingen*
- *er door de extra 2% destijds en 2,5% verhoging nu afgeweken wordt van het vigerend bestuursakkoord,*
- *er blijkens een analyse van onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) dringend een plan van aanpak nodig is om tot een robuust huishoudboekje te komen,*

roept het DB op om in de conceptbegroting 2027 de voornemens en daaraan gerelateerde bedragen ter grootte van 5 miljoen genoemd in het Addendum behorende bij Voorjaarsnota 2026 Aa en Maas niet op te nemen,
En gaat over tot de orde van de dag,”

De andere motie (motie 2) gaat over een taakstelling van 2% in de begroting 2027 om zo de tarieven te kunnen verlagen.

“Het AB van het Waterschap Aa en Maas, in vergadering bijeen op 10 juli 2026,
Overwegende dat,
- *er gelet op de algemene beschouwingen voldoende ruimte is in de VJN26 om forse tariefsverhoging achterwege te laten,*
- *de maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen moet worden om geen onnodige tariefstijgingen op te leggen aan onze inwoners,*
- *en juist democratisch draagvlak gecreëerd moet worden naar inwoners toe juist ook in een tijd van aankomende verkiezingen*
- *er door de extra 2% destijds en 2,5% verhoging nu afgeweken wordt van het vigerend bestuursakkoord,*
- *er blijkens een analyse van onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) dat kosten verdubbelen en dat een plan van aanpak om tot een robuust huishoudboekje te komen dringend gewenst is,*

- *er voldoende dekking gevonden kan worden door een realistische taakstelling van 2% door te voeren,*

roept het DB op om in de conceptbegroting 2027 een taakstellende bezuiniging van 2% op te nemen om daarmede naar rato de tarieven te verlagen,
En gaat over tot de orde van de dag"

De kostentoedelingsverordening wordt jaarlijks geëvalueerd om te bezien of de kostenaandelen nog representatief zijn voor de feitelijke situatie. De vraag is hoe het staat met stringenter toepassen van het profijtbeginsel en het principe "de vervuiler betaalt". Hij wijst er op dat de staatssecretaris in de Eerste Kamer zei dat de stelselherziening pas de eerste stap is en dat op zeer korte termijn naar het profijtbeginsel en "de vervuiler betaalt" zal worden gekeken.
Voor anti-afhaak is er drie ton minder en dat is daardoor helemaal van de baan. In de commissie is als argument genoemd dat afhaak eerst een belangrijke voorziening was om het procedé van zuiveren redelijk in de klauwen te hebben, maar dat bedrijven er nu achter komen dat het duurder is als zij zelf zuiveren. Ook op dit punt wordt het bestuursakkoord geweld aangedaan. Bij de vaststelling van dat akkoord is gezegd dat als iets niet hoeft, het niet wordt gedaan. Ook dat is een punt waarover hij teleurgesteld is. Hij vindt dat er sprake is van gelegenheidspolitiek. Met de beste wil van de wereld kan hij het beleid niet als sober, doelmatig en robuust kwalificeren. Erger nog: het raakt het vertrouwen.
De heer ***Aarts*** stelt ter toelichting waarom de BBB de moties mede-indient dat hij het niet oneens is met de grote lijn en het doel van het addendum. Maar hij verbaast zich over de motivering. De punten die erin worden genoemd zijn, zoals de heer Plasmeijer zei, al lang bekend. Hij meent dan ook dat het gek is dat die nu allemaal naar boven komen in de vorm van dit addendum.
Mevrouw ***Vos*** is benieuwd hoe de indieners, als de motie wordt aangenomen, denken met het veranderende klimaat te kunnen omgaan.

De voorzitter schorst de vergadering voor de lunch.

3.B Lunch.

Nadat de voorzitter de vergadering heeft heropend, stelt hij aan de orde:

3.C Beantwoording DB.

De heer ***Oegema*** erkent dat het herleiden van de bron een goede methode is voor bronaanpak. Maar als je alle bronnen wil nagaan, moet je een veelvoud van 10.000 bedrijven bereiken. Dat is lastig, maar er is al toegezegd dat bronherleidbaarheid een passage wordt in het WBP. Het idee wordt dus meegenomen.
Mevrouw ***Nooijen*** wijst erop dat zij heeft verzocht om een hoofdstuk, want met een passage benoem je dit probleem niet en dan is het er ook niet. Zij heeft een voorbeeld gegeven hoe zo'n hoofdstuk eruit kan zien. Mensen worden zich dan bewust van het probleem. Met een passage zou je de grootte en het belang van dit probleem ontkennen.
De heer ***Oegema*** meent dat de discussie over de grootte van een hoofdstuk of een passage nu niet aan de orde is. DB en AB schrijven het WBP samen. Hij vraagt om met vertrouwen het resultaat af te wachten. Er wordt aandacht besteed aan het probleem en er is onderkend dat de BBB dat van groot belang vindt.
"De stad als spons" heeft volop de aandacht. Concreet beginnen er nu projecten los te komen, maar het praktische probleem is dat de markt nog niet helemaal klaar is voor het afkoppelen. Er wordt uitgezocht hoe je de markt, dus de mensen die het uitvoeren, kunt bereiken en actief kan krijgen. "De stad als spons" is gericht op infiltratie in de stad. Dat raakt hittestress, klimaatadaptatie en indirect ook Howabo. Het streven is zoveel mogelijk water in de stad vast te houden. Er is gewezen op de overstorten, maar dat is een indirect probleem dat niet direct is aan te pakken. Je kunt namelijk niet zeggen dat een overstort dicht moet. Het waterschap is bezig met de strategie overstorten en uitlaten. Direct na de vakantie kan men die verwachten in de commissie.
Hij bedankt de heer Plasmeijer voor de opmerking dat het mager is wat er tot nu toe wordt besteed aan dit project. Het idee is om op het grensvlak van waterschap en gemeente te zoeken naar mogelijkheden om water op te vangen en eventueel weer terug te laten lopen in het riool als het vuil is, zodat het het oppervlaktewater niet kan verontreinigen. Dat idee komt aan de orde in de strategie overstort en uitlaten. De planvorming moet handen en voeten krijgen in het tweede deel van dit jaar.
De heer ***Aarts*** wijst erop dat afgelopen week de gemeente Heusden heeft besloten een redelijke verlaging van de rioolheffing door te voeren. Men wil zo tot herverdeling komen, met name voor

gezinnen. Een argument is dat het medicijngebruik terug moest. De vraag is of de verlaging wel een goede ontwikkeling is en het antwoord van de gemeente is dat het in goed overleg was gebeurd met het waterschap. Dat verbaast hem, want hier hoort hij een ander verhaal.
De heer ***Oegema*** zegt dat hij niet kan helpen, omdat hij het overleg niet heeft gevoerd. Hij weet niet waar die geluiden vandaan komen en weet ook niet of ze waar zijn.
De voorzitter merkt op dat hij er ook niet bij was en dat onduidelijk is wat daar al dan niet is besproken en met wie. Het is niet bekend of een medewerker contact met Heusden heeft gehad.
De heer ***Aarts*** vraagt of dat kan worden uitgezocht.
De voorzitter zegt toe dat het DB zal kijken wat er aan de hand is, want het wil het zelf ook weten.
De heer ***Oegema*** voegt nog toe dat er ten aanzien van de waterschapsverordening flinke stappen zijn gezet. De plannen zijn niet warm ontvangen, maar door aan de gemeenten beter uit te leggen wat de bedoeling is, komt er steeds meer begrip voor. Het waterschap heeft ook bewogen; de norm van 100 millimeter is losgelaten en is verlaagd tot berging van 80 mm. Gemeenten zien dat nog wel als een extra belasting als zij woningen willen realiseren, maar de norm zal toch in de waterschapsverordening komen. Die verordening ligt in de vakantie en nog enige tijd daarna ter inzage.
Mevrouw ***Vos*** hoorde de portefeuillehouder zeggen dat al is toegezegd dat de norm voor infiltratie en waterberging van 100 mm naar 80 mm gaat. Zij vraagt zich af hoe het waterschap dan de doelen wil halen.
De heer ***Oegema*** erkent dat dit is toegezegd. Het uitgangspunt van het DB bij de participatie was 100 mm. Maar er is goed geluisterd en 80 mm is nu inderdaad de norm.
De voorzitter voegt eraan toe dat dit verder zal worden toegelicht door de heer Van Dijk die zich bezighoudt met de waterschapsverordening.
De heer ***Leenders*** vindt wat hij hoorde over bronherleidbaarheid weinig concreet. Hij zou vertrouwen moeten hebben en tot een tientje heeft hij in veel mensen vertrouwen. Maar in deze voorjaarsnota staan geen bedragen van een tientje. Hij verzoekt om een smartere formulering en wil ook weten wanneer het AB iets kan verwachten.
De heer ***Oegema*** vindt dat er nu twee zaken door elkaar lopen. Hij is ingegaan op de vraag of bronherleidbaarheid in het WBP terugkomt. Dat heeft hij bevestigd. Over de vraag van mevrouw Nooijen of het een hoofdstuk wordt, wilde hij geen discussie voeren. Naar aanleiding van die vraag heeft hij gezegd dat zij erop moet vertrouwen dat zij dit punt terugziet in het WBP.
De heer ***De Mare*** wijst op zijn vragen over het belang van de invloed van het waterschap, ook landelijk, op het gebied van stedelijk water. Hij wil horen hoe kan worden gezorgd dat de waterschappen in Nederland een iets sterkere positie krijgen ten aanzien van alle waterproblematiek in het bebouwde gebied.
De heer ***Oegema*** antwoordt dat dit punt volop aandacht heeft. Eén pijler onder het geheel is de vergunningverlening op de directe en indirecte lozingen. Dat pas je niet zomaar aan, maar het is belangrijk dat het waterschap dat instrument beter in de vingers krijgt. Het is op het gebied van indirecte lozingen alleen adviseur. Daarmee heeft het wel invloed, maar het zou veel beter zijn als het waterschap dat in handen krijgt. Dat zou overigens grote gevolgen hebben voor de ambtelijke organisatie. Vanwege de financiering is dit echt een keuze die landelijk moet worden gemaakt. Door de KRW hebben de waterschappen wel meer aandacht gevraagd voor de adviesrol binnen die vergunning. Dat wordt ook zo beleefd bij gemeenten. Toen hij aantrad en een wethouder aansprak op diens verantwoordelijkheid voor de indirecte lozingen en de vergunningen daarvoor, vroeg die aan de ambtenaren of dat terecht was. De bewustwording bij gemeenten is inmiddels veel groter; dat is een belangrijke stap.
De heer ***De Groot*** meent dat het lijkt alsof met name de kwantitatieve wateropgaven wat groter worden. Hij heeft het idee dat dit komt door de klimaatstatistiek, die toont wat er op dit moment gebeurt. Het is de bedoeling om als onderdeel van het WBP de watersysteemstrategie nog eens tegen het licht te houden. Het zal duidelijk zijn dat het DB de zorgen hierover deelt.
De centrale doelstelling van de KRW is om te komen tot voldoende chemisch schoon, ecologisch gezond water. Het belang daarvan is groot en de urgentie begint groter te worden nu het einde van 2027 nadert. Daarom is het DB gekomen met de extra KRW-impuls, die overigens meerdere onderdelen van de KRW en de herinrichting van waterlopen omvat. Beekherstel en natuurvriendelijke oevers vormen daar een integraal onderdeel van. De BBB noemt dat wensbeelden en vanuit de optiek van die partij heeft hij daar wel een beeld bij. Er is meer dan een streefbeeld geformuleerd voor de KRW. Er zijn chemische normen, ecologische doelen, er is zelfs een resultaatverplichting afgesproken in Europees verband. Met die opgave is hij aan de slag. Hij hoort nu tussen de regels door dat de herinrichting wel even kan wachten en dat de waterkwaliteit eerst beter moet.

In het verleden is, mede in het licht van de middelen vanuit de provincie, de keuze gemaakt om de herinrichting gelijk op te laten lopen met de verbetering van de waterkwaliteit. Het is duidelijk dat het waterschap daarbij afhankelijk is van rijksbeleid, van de verbetering van de zuiveringen en van de aanpak van de overstorten. Aan de waterkwaliteit is nog wel wat te verbeteren, maar de herinrichting begint alvast en die zaken lopen dan gelijk op. Na herinrichting heeft een beek overigens een jaar of tien nodig om zich weer helemaal opnieuw ecologisch te zetten. Met oeverbeheer, maaibeheer, baggerbeheer en de investeringen in de zuiveringen wordt de waterkwaliteit langzaam maar zeker verbeterd na herinrichting van de watergang. Die herinrichting is overigens nodig. Mevrouw Nooijen noemde het dweilen met de kraan open, maar het tweefasenprofiel dat wordt aangelegd in die beken, is onderdeel van de kraan. In een systeem dat robuust, veerkrachtig en stuurbaar is, heb je zowel een klein bakje nodig dat altijd stroomt als een grote bak die in werking kan treden bij piekbuien.
Mevrouw ***Nooijen*** meent dat de dichte kraan niks te maken heeft met die bak. Als je de stuwen in de buurt van Maastricht goed zet, is de kraan al dicht. Zij vroeg om de kraan dicht te doen vanwege de bronherleidbaarheid. Je moet niet vergeten dat Aa en Maas op de locatie Huize Padua € 2,7 miljoen investeert om daar een prachtig gebied neer te leggen. Zij geeft zelf niks om die natuur, maar de mensen vinden het fijn. Waar zij zich vreselijk aan stoort, zijn de twee riooloverstorten daar in de buurt. Dat water wordt nooit en te nimmer schoon en Padua zit onder de giftige stoffen en de visjes zijn allemaal dolgelukkig, want die zweven vijf kilometer in de lucht. Zij wil dat de kraan wordt dichtgezet, omdat die bronnen moeten worden dichtgezet. Dat is haar streven, nog voor de volgende verkiezingen. Vandaar dat zij een hoofdstuk daarover wil in het WBP.
De heer ***De Groot*** merkt op dat bij een aantal projecten is te zien dat de aanpak in deelstroomgebieden en het kijken naar bronnen die op het systeem lozen, onderdeel uitmaken van de uitwerking van die projecten. Het is duidelijk dat het, zeker als de gemeente op de rioolheffing bezuinigt, lastig is om die overstorten allemaal te saneren. Als het weer extremer wordt, worden de piekbuien extremer. Een overstort is een uitlaatklep om te zorgen dat het afvalwater niet via de voordeur binnenkomt. Er zitten dus veiligheidskleppen in de keten die negatieve consequenties hebben voor het systeem. Zijn collega heeft net al goed uitgelegd, dat het streven is om de druk op dat systeem zo ver mogelijk terug te brengen door af te koppelen, te vergroenen, wadi’s aan te leggen en buffers ertussen te zetten. Er zijn meerdere mogelijkheden om te zorgen dat de waterkwaliteit in een KRW-waterloop daadwerkelijk verbetert. De intenties van de BBB en het DB verschillen dus niet zo veel.
Spreker deelt de zorg van de heer Van Geest met betrekking tot de voortgang van de groen-blauwe structuren. Het waterschap heeft een vrij grote ambitie op dat vlak. Het kent een structuur met veel EVZ's en weinig beekherstel in bestaande en te ontwikkelen ecologische hoofdstructuren. Aa en Maas realiseert meer dan de buurwaterschappen. Maar hij zal de vinger aan de pols houden ten aanzien van de voortgang van de groen-blauwe structuur.
Hij moet het CDA helaas mededelen dat de Kaweise Loop en de Voordeldonkse Broekloop wel KRW-waterlichamen zijn en hetzelfde geldt voor een deel van de Peelkanalen. Hij deelt de zorg van de heer Leenders over het kaartje dat als bijlage zit bij de stukken over landbouw, stikstof en natuur. Ook hij was daarover verrast. Hij zal navraag doen bij beide ministeries, maar hij neemt aan dat dit van het ministerie van I&W komt. Dat wil de KRW-component graag op een of andere manier combineren met de Kamerbrief. Het Deltares-rapport dat daaronder ligt, is gescreend, evenals de betrokken rapporten. Aa en Maas heeft een lichte voorkeur om voor de KRW naar het hele deelstroomgebied te kijken en niet alleen naar stukjes beekdalen met 250 m-zones. Want wat ben je dan extra aan het beschermen? Dat wordt nu uitgezocht.
De heer ***De Kleijne*** wijst de portefeuillehouder erop dat met name door de Peelkanalen veel Maaswater vanuit België deze kant op komt.
De heer ***De Groot*** beaamt dat. Die Peelkanalen gaan gewoon door een hoofdveengebied heen en je wil dat water niet in dat gebied hebben. Op een aantal van die waterlopen, zoals de Kaweiseloop, zit aanvoerwater en ook water vanuit het drainwater van Vredepeel. Hij weet niet wat zo'n 250 m-zone dan doet voor zo’n waterloop, maar hij wil het gezond boerenverstand gebruiken en kijken wat er met dat kwetsbare watergebied moet gebeuren. De vraag is wat de definitie is van kwetsbaar watergebied. Bij grondwaterbeschermingsgebied heeft hij daar een beeld van. Bij deze voorgedragen beekdalen heeft hij maar bij één beek enigszins het idee dat dat een kwetsbaar deelstroomgebied zou kunnen zijn. En dat is iets anders dan een kwetsbare waterloop. Het wordt uitgezocht en hij komt daarop terug, wat hem betreft in de eerste cyclus na de zomer.
Hij geeft de PvdD gelijk dat de systematiek helaas zo is dat er sprake is van sterk veranderende en kunstmatige waterlopen. Dat is na 150 jaar de staat waarin ze verkeren. Het waterschap

probeert dat wel wat meer te herstellen en ecologisch wat beter te laten functioneren. Daarmee is al rekening gehouden in de doelformulering.
Over wat door de PvdD is gezegd over de rivierkreeften moet hij die partij ecologisch deels gelijk geven. Dat geldt bij een stabieler ecosysteem met flauwere oevers en met bijvoorbeeld de otter, maar dat is wel een stukje wensnatuur voor hem. Misschien komt er een tijd dat je kijkt of de inheemse fauna tegenkracht kan bieden aan dergelijke exoten. Bij de import van al dat vreemde spul is het dweilen met de kraan open.
De voorzitter merkt dat weerbaarheid steeds belangrijker en urgenter wordt. De Brabantse Waterdag, op 3 september a.s., gaat over waterweerbaarheid. Daarover zijn ook gesprekken met de veiligheidsregio. Maar hij neemt aan dat de heer Leenders doelt op de weerbaarheid van de organisatie zelf. Toevallig ging vorige week een commissievergadering bij de Unie, waar de NCTV te gast was, hierover. Er is gekeken hoe je de samenwerking tussen de NCTV en de waterschappen kunt versterken en hoe je in beeld kunt brengen wat de kwetsbaarheden zijn. Hij zit zelf in het bestuur van STOWA, het kennis- en onderzoekscentrum van de waterschappen, en in de vorige bestuursvergadering is besloten dat weerbaarheid op de onderzoeksagenda moet. Daarbij is ook onderzoek nodig naar wat de cascade-effecten zijn en naar wat minimaal nodig is om na een crisis weer te kunnen opstarten. Al die inzichten zullen uiteindelijk moeten landen in de organisatie van Aa en Maas. Hij wijst erop dat in het addendum een onderdeel staat rondom weerbaarheid waarin ook de eerder genoemde elementen waarschijnlijk zullen zitten. Hij zegt waarschijnlijk, omdat de analyse hoe je moet komen tot een robuust en weerbaar waterschap nog moet volgen. Dit wordt opgepakt; niet alleen door Aa en Maas, maar ook landelijk.
De heer ***Aarts*** vraagt zich af waarom dit nu aan de orde is. Hij is het er helemaal mee eens dat weerbaarheid van groot belang is, maar tal van richtlijnen vanuit Europa, zoals NIS2 en BIO2, zijn er al lang. Dat geeft precies zijn zorg over het addendum weer. Dit komt op als puntje, puntje, maar is niet heel verrassend.
De voorzitter stelt dat, als de indruk bestaat dat Aa en Maas wacht tot alle inzichten naar buiten komen en dan gaat bewegen, hij iedereen gerust kan stellen; Aa en Maas is al in beweging. Maar niet alleen hier, maar ook landelijk is de constatering dat dit niet voldoende is om echt weerbaar te zijn. Kijk alleen maar naar de cyberdreiging. Hij zal niet noemen vanuit welk land, maar iedereen kan dat wel bedenken.
De heer ***Aarts*** zegt dat hij precies die concretisering mist en dat hij hiermee daarom zoveel moeite heeft.
De voorzitter wijst erop dat de maatregelen in ieder geval heel concreet moeten worden, omdat het waterschap anders niet weerbaar is.
Mevrouw ***De Zoeten*** merkt op dat diverse fracties hebben gevraagd wat de investeringen opleveren. Voor de zuiveringen moet iedereen nog even geduld hebben, want de bouw is voor een groot deel nog bezig. Sommige zuiveringen zitten zelfs nog in de ontwerpfase. Na voltooiing volgt vaak nog een heel jaar inregelen van de nieuwe bakken en pas dan zijn de resultaten, zoals schoner effluent en oppervlaktewater, echt te zien.
Het CDA heeft gepleit voor innovaties. De waterschappen zijn in Unieverband bezig met een nieuw innovatiebeleid, omdat ze wel zien dat een heleboel innovaties blijven hangen op het niveau van pilots en demoprojecten. Het stokt vaak als alle waterschappen zo’n innovatie tegelijk gaan toepassen. Dat probleem moet via de Unie worden getackeld, bijvoorbeeld met een risicofonds waarbij je niet het waterschap dat zo’n fullscale oplossing realiseert, alleen voor alle risico's laat opdraaien. Het DB steunt dan ook de oproep van het CDA. Gisteren was zij bijvoorbeeld bij SNB bij een overleg over de fosfaatfabriek. Innovaties zijn soms bijna een noodzaak, want als je geen fosfaat gaat terugwinnen, is er in de toekomst wellicht een probleem met de as die overblijft uit het verbrandingsproces; storten mag niet meer. Niet innoveren is soms dus een veel duurdere oplossing.
Het waterschap ontvangt brieven van Enexis waarin staat dat het waterschap zich bewust moet zijn dat het tot 2034 of zelfs tot 2036 nog met netcongestie te maken heeft. Gevolg van de netcongestie is dat het net instabieler wordt, waardoor het risico op stroomuitval steeds groter wordt. Het is lastig om daarop te investeren. Aa en Maas gebruikt natuurlijk ontzettend veel stroom, dus als je daarvoor aggregaten en batterijen moet neerzetten, is dat superduur. Daarom kijken de waterschappen gezamenlijk hoe zij weerbaarder kunnen zijn. Bovendien is Aa en Maas druk bezig geweest met allerlei duurzame energieprojecten, waardoor het voor een deel eigen energie heeft. Er staat een voorstel op de agenda dat bijdraagt aan een betere voorbereiding op het probleem. Maar netcongestie is zeker een punt van aandacht.
De Unie heeft met het rijk en de ACM een deal gesloten, waardoor de waterschappen prioriteit krijgen bij de verdeling van stroom. Het is de bedoeling die deal nu te vertalen naar de Brabantse

situatie. De provincie heeft een Brabantse aanpak voor de netcongestie opgesteld. Er staat ook wat tegenover die deal. De Brabantse waterschappen willen meewerken aan de oplossing om het net weerbaarder te maken. Zij heeft samen met de portefeuillehouder energie van Brabantse Delta na de zomer een gesprek met de provincie over de vraag wat de waterschappen kunnen betekenen met hun assets en WKK's om het net meer in balans te brengen.
Op de vraag van de PvdD of Aa en Maas voldoet aan de eis van 1,9% energiebesparing moet zij ontkennend antwoorden, want Aa en Maas breidt zijn activiteiten fors uit. Maar je kunt natuurlijk wel efficiënt omgaan met energie en daarop is vooral ingezet, omdat de technieken niet zo heel veel energiebesparing mogelijk maken. Aa en Maas probeert wel minder energie te gebruiken door die te vervangen door de eigen duurzame energie. Officieel mag je dat niet meerekenen, maar feitelijk wordt daardoor minder energie van het net gebruikt.
Inderdaad is niet alle milieuwinst al verdisconteerd in de MKI, zodat je voorzichtig moet zijn met het gebruik van die indicator. Soms is het heel lastig om milieuwinst te kwantificeren, maar de MKI wordt waarschijnlijk in 2027 wettelijk verplicht voor grote projecten. Dan moet die, met al zijn beperkingen, worden toegepast. Maar het is een instrument en het DB meent dat het in zijn algemeenheid wel waarde heeft.
Er wordt gekeken of het waterschap wat meer dwingend kan optreden bij het terugdringen van probleemstoffen en van indirecte lozingen. De beleidsdoelmatige werking van de zuiveringstechnische werken is een beleid dat in 2013 is ingesteld en dat er vooral op is gericht om niet te zuur water te ontvangen, omdat dat de werking van de rwzi belemmert. Er wordt gekeken of bij actualisering van dit beleid het een instrument kan zijn om beter te sturen op ongewenste stoffen.
De heer ***Van Dijk*** verontschuldigt zich dat hij wat later in de vergadering was. De reden was dat hij een uitvaart bezocht. Daardoor heeft hij de betogen van Water Natuurlijk, de BBB en de Geborgden niet gehoord; de rest wel.
Aan het begin van het betoog van de PvdA zat een stukje over voldoende water, met name de urgentie van veel versus weinig water. De heer De Mare schetste dat burgers van het waterschap verwachten dat het, als er weinig water is, de beken stromend houdt en als er heel veel is, zorgt dat het water op tijd weg is. Hij is een optimistisch mens, maar door de klimaatverandering vraagt hij zich met grote regelmaat af of daar niet een derde variant bij hoort. Want je ziet dat het systeem in zijn voegen begint te kraken en dat het waterschap het niet altijd meer voor iedereen overal goed geregeld kan krijgen. Die urgentie brengt hij onder de aandacht, want gegarandeerd zal het in de nabije toekomst een keer gebeuren dat zich een probleem voordoet. Dan is het onderdeel van de strategie om aan te geven wat het waterschap wel kan en wat niet.
Op de vraag van de heer De Mare of de waterschapsverordening wat dringender is in te zetten, merkt hij op dat het zover is dat het lijkt te kunnen voor overstorten. Niet in de komende ronde, als het gaat om beleidsrijke wijzigingen, maar wel in de volgende; dus begin 2027. Dan worden er artikelen opgenomen om in ieder geval een eerste stap te maken om met gemeenten wat dwingender afspraken te maken over overstorten. Dat is ook de oproep die de heer De Mare doet: zoek eens uit in hoeverre je de wet kunt gebruiken om wat meer macht naar het waterschap te trekken. Hij heeft daar wat tijd in geïnvesteerd en de waterschapsverordening en met name de Omgevingswet blijken meer mogelijkheden te hebben dan hij zich had gerealiseerd.
Collega Oegema heeft het net al gehad over het afkoppelen van het verharde oppervlak. Blijkbaar is niet goed uitgelegd wat Aa en Maas heeft gedaan in het kader van de participatie. Er is geïnformeerd bij alle Brabantse gemeenten, want dit is een Brabantbreed project, wat zij ervan vinden om van de huidige 70 mm meteen naar 100 mm te gaan. Hij is daarvan een groot voorstander, omdat hij veel verstand heeft van water en van verhard oppervlak. Maar hij weet niet goed hoe dat doorwerkt in de prijs van een woning. Als de prijs van een woning van € 300.000 naar € 303.000 gaat, is dat geen punt. Maar als dezelfde woning door die aanpassing van € 300.000 naar € 500.000 gaat, moet je erover nadenken. De reacties zijn verzameld en er zijn veel emotionele reacties gekomen. Op de agenda staat straks een brief waarvan hij vindt dat hij die meteen moest doorsturen aan het AB. Om die discussie binnen de perken te houden, is nu in de stukken opgenomen dat buiten de bebouwde kom die 100 mm overeind wordt gehouden, zoals overigens ook afgesproken in het woonakkoord met de VNG. Het streven binnen de bebouwde kom is de komende drie tot vijf jaar naar 80 mm te gaan met een doorkijk naar 100 mm. Dat gaat de inspraak in en het is aan het AB om er uiteindelijk iets van te vinden.
De heer ***Aarts*** wijst erop dat er in het omgevingsplan geen bebouwde kom meer is, maar dat er sprake is van bebouwingscontouren. Dat heeft ongekend veel impact op de bevoegdheden. Kan de heer Van Dijk zeggen hoe hij dit precies bedoelt?

De heer ***Van Dijk*** is op de hoogte van de verandering. Er wordt bedoeld bebouwingscontouren. Die hebben de neiging om zich te concentreren precies op de grens van wat vroeger bebouwd gebied of bebouwde kom was en het buitengebied. Er wordt nog gekeken hoe het waterschap daarmee moet omgaan, omdat het in de verankering van de waterschapsverordening en de omgevingswet en dus voor de doorwerking in de verschillende omgevingsplannen van de gemeente verstrekkende gevolgen heeft. Daar is dus al aandacht voor; hij kent dat dossier.
De heer ***Aarts*** wijst erop dat de bebouwingscontouren ook onmiddellijk impact hebben op bijvoorbeeld de bevoegdheid van de provincie. Het is dus zaak daar kritisch naar te kijken.
De heer ***Van Dijk*** zegt dat hij dat zal doen. Bovendien wordt dit afgestemd met de provincie. Hij wijst er nogmaals op dat hij geen jurist is en er zijn best voor moet doen om dit te snappen, maar het waterschap wordt geadviseerd door mensen die daarvoor hebben doorgeleerd.
Zoals beloofd, komt de notitie over dierenwelzijn, die nu wordt vervolmaakt, binnenkort naar het AB. De kern van het betoog van de PvdD was om dieren te behandelen als bewuste entiteiten, bewuste wezens, en daar staat hij helemaal achter. Gisteren bleek uit een onderzoek nog dat een hommel onderscheid kan maken tussen zoet en zuur. Als je uitgaat van die gedachte, ben je volgens hem op de goede weg.
In de kwestie van de verdrinkingsval heeft hij als bestuurder aan de ene kant te maken met de belangen van die bewuste dieren, maar aan de andere kant met het belang van waterveiligheid. Dan moet je uiteindelijk wel een knoop doorhakken. Hij heeft een eerste proeve van bekwaamheid gezien van het rapport daarover. Was het maar zo dat je binair kunt opschrijven dat je links- of rechtsaf kunt. Maar zoals te doen gebruikelijk is dat niet het geval. De komende maand wordt de laatste hand gelegd aan het rapport en daarna zal hij het per omgaande aan het AB doen toekomen. Hij zal in de praktijk laten zien dat hij het betoog van de PvdD over de provincie, hoogwater en een vluchtplaats ondersteunt.
Hij vindt dat de heer Plasmeijer over het onderwerp HWBP veel op één hoop gooide. Om te beginnen zit er bij de stukken wel degelijk een notitie over de rentelast van die voorfinanciering. Kort gezegd, als van grote projecten aantoonbaar is dat de hoeveelheid geld per kilometer omlaag kan, zit daar in de systematiek een soort straffen voor goed gedrag. Dat is een gevolg van het feit dat een waterschap maximaal maar € 40 miljoen per jaar per project toegekend krijgt. Als je puur kijkt naar de belangen van dit waterschap, is het gedwongen om projecten in brokjes te hakken, omdat dan het bedrag per kilometer omhoog gaat. Dan kom je dus voor het duivelse dilemma te staan: of je kijkt naar het bedrag dat de totale Nederlandse bevolking moet opbrengen of naar het belang van dit waterschap. Bij Meanderende Maas is er echt gekeken naar het belang van de hele Nederlandse bevolking, maar bij vervolgprojecten bekijkt Aa en Maas heel serieus of het verstandiger is om die projecten in kleinere stukjes te knippen. Bij Cuijk-Ravestein is het besluit al genomen om dat uit elkaar te halen. Niet om financiële, maar om inhoudelijke redenen. Het gevolg is dat het voorfinancieringsprobleem daar gering is. Voor Lith-Bokhoven moet die keuze de komende jaren worden gemaakt. Hij ziet aankomen dat dit een nog groter project wordt dan Meanderende Maas. Het AB zal bij dat besluit worden betrokken, want dat zal hij niet samen met de ambtelijke organisatie nemen. De vraag is dan waaraan het AB de voorkeur geeft.
Spreker wijst erop dat de totaalfinanciering echt een ander onderwerp is. Vanaf 2030 is er door stijgende kosten inderdaad sprake van een extra solidariteitsbijdrage van € 2,5 miljard voor heel Nederland. Er is toegezegd dat de helft door de waterschappen wordt betaald en de andere helft door het rijk. € 1 miljard daarvan is reeds gealloceerd in de voorjaarsnota van het rijk en dat krijgt zijn beslag op Prinsjesdag. Voor € 250 miljoen staat er weliswaar een schriftelijke toezegging van het ministerie van I&W, maar dat bedrag is nog niet gealloceerd voor Prinsjesdag. Er wordt druk uitgeoefend om ook daarover helderheid te krijgen.
Terecht vraagt de heer Plasmeijer zich af hoe je al die grote projecten runt. Het zal duidelijk zijn dat zij een kostenverhogende werking hebben in de richting van de burgers. Dit waterschap is er best goed in geweest om al die jaren aan de onderkant te blijven en daar zo verstandig mogelijk mee om te gaan.
De heer ***De Mare*** mist nog een antwoord op zijn vraag om een tandje bij te schakelen ten aanzien van recreatief medegebruik, bijvoorbeeld meer fietspaden, waardoor de gezondheid van de burgers en de acceptatie van de plannen zouden worden bevorderd.
De heer ***De Groot*** wijst erop dat fietspaden aan de orde zijn bij het dijkversterkingsproject. Maar dan moeten de gemeenten een duit het zakje doen, want het waterschap is wel genegen hieraan mee te werken, maar uiteindelijk moet degene die het fietspad moet beheren en onderhouden, ook een bijdrage leveren aan de aanleg. Recreatief medegebruik lift automatisch mee met een groot deel van de herinrichtingsprojecten, zoals het nieuwe project bij de Boerdonkse Aa en de Aa. Daar gaat het meer om struinroutes, dammetjes en hekjes dan om complete fietspaden.

De heer ***Scherrenberg*** aanvaardt de reflecties in dank. Ze bieden zeker houvast om te werken aan de uiteindelijke begroting voor 2027. De complimenten aan het adres van de medewerkers, die dag en nacht klaarstaan, ondersteunt het DB van harte. Hij is blij dat iedereen vindt dat de voorjaarsnota technisch correct is opgesteld. De inzet om de P&C-documenten beter en begrijpelijker te maken, werpt mede dankzij de auditcommissie zijn vruchten af. De grote vraag is natuurlijk welke keuzen al dan niet kunnen rekenen op politieke steun. Hij merkt dat er verschillende inzichten zijn. Het addendum is een variant die is geïntroduceerd omdat regeren vooruitzien is. De vraag is wat Aa en Maas nu moet doen en wat eventueel later zou kunnen. Er is al vaak uitgelegd dat het uitstellen van noodzakelijke investeringen per definitie leidt tot hogere lasten voor die opgave. Graag verwijst hij naar eerdere notities waarin dat rekenkundig inzichtelijk is gemaakt.
De financiën moeten houdbaar zijn en blijven, ook op de lange termijn, zoals het rapport van AEF onderstreept. Dat stelt niet het vertrouwen van de burger op de proef, maar vraagt wel om zorgvuldige communicatie, want een taakstelling van 2% leidt niet automatisch tot een verlaging van de tarieven. Dat is afhankelijk van hoe die taakstelling wordt gerealiseerd. Hij is altijd bereid nog eens een uitgebreide toelichting te geven op de werkwijze met de tarieven. Zoals hij in de introductie heeft gezegd, zijn er enkele zaken die geen uitstel dulden; juist in het belang van de ingezetenen. Denk aan de droogteagenda waarin het waterschap gemeenten wil ondersteunen met het watertraject waarmee collega Van Dijk bezig is. Door nieuwe wetgeving die de Eerste Kamer deze week heeft aangenomen, moet er invulling worden gegeven aan de digitale fysieke weerbaarheid. Die onderwerpen zijn inderdaad niet nieuw, maar ze moeten wel nu landen in de voorjaarsnota en de begroting voor het komende jaar. Daarom hebben ze in het addendum een plek gekregen.
De inzet voor het succesvolle programma “De stad als spons” gaat uit van voortzetting in de komende jaren. Er komt dus nu meer geld voor toezicht en handhaving, maar ook budget om verder te gaan na de oorspronkelijke looptijd. Dus het is een beetje van beide. Het DB wil de inzet structureel maken, omdat je daarmee de kraan bedient, die al een paar keer aan de orde kwam.
Het principe “de vervuiler betaalt” is een uitgangspunt voor het AB bij de belastingherziening. Daarbij geldt wel dat dit doelmatig en efficiënt moet zijn. Daarom loopt er nog een onderzoek naar de heffing op dan wel beloning voor bepaalde stoffen zoals fosfor. Het DB komt daarop later terug. In het verlengde daarvan wordt er opnieuw onderzoek gedaan of Aa en Maas al dan niet leges moet heffen op vergunningen; die zijn nu legesvrij. Daarbij wordt kritisch gekeken of de baten van leges opwegen tegen de ambtelijke kosten, want als het uiteindelijk meer kost dan het oplevert, heeft het niet veel zin.
Terecht is door meerdere partijen aangegeven dat draagvlak bij de ingezeten cruciaal is. Het gaat dan natuurlijk niet alleen om het inhoudelijke draagvlak bij projecten. Denk aan de omgevingstafels bij het WBP, maar ook aan de financiële aspecten. Dit DB en de organisatie houden aandacht voor de communicatie naar de ingezetene over de stijgende lasten. Dat zal zeker in samenspraak met de Unie worden opgepakt, omdat dit niet alleen bij dit waterschap speelt, maar landelijk vraagt om een zorgvuldige en gedegen uitleg. Niet alleen hij, maar het volledige DB, maakt zich zorgen over de stijgende lasten. Het blijft de plicht van het DB om te doen wat nodig is, maar ook niet meer dan dat. Dus geen blinde focus op kerntaken, want bepaalde activiteiten, zoals recreatief medegebruik, dragen juist bij aan de herkenbaarheid van dit waterschap. Deze organisatie kenmerkt zich door een sobere en doelmatige werkwijze. Hij betreurt het dan ook dat die ter discussie is gesteld.
Over de ingediende moties kan hij helder zijn: het DB ontraadt beide moties. Het addendum heeft niets te maken met regeren over het eigen graf, maar het brengt juist de overgangsperiode totdat het AB de koers heeft bepaald in het WBP. In de tussentijd wil het DB geen vertraging oplopen bij bestaande projecten. Bovendien zijn er enkele nieuwe wettelijke verplichtingen waaraan het waterschap hoe dan ook moet voldoen. In de auditcommissie is achteraf gezien terecht geconstateerd dat enkele van de punten in het addendum beter in de voorjaarsnota hadden kunnen landen, maar achteraf constateren is altijd makkelijk.
Een taakstelling van 2% wijst het DB af, omdat dat niet automatisch leidt tot een verlaging van de tarieven. Veel belangrijker is dat dit DB niet wegloopt voor zijn verantwoordelijkheid. De organisatie werkt al onder druk en heeft desondanks nog enkele mooie besparingen gerealiseerd. Verder ingrijpen in de begroting betekent dat zaken niet worden gedaan en die keuze wil het DB niet maken, omdat het achter de inhoudelijke keuze staat van de programma's. Hij voegt er nog aan toe dat een aantal van de tariefverhogingen in de pijplijn het gevolg zijn van al genomen AB-besluiten. Op het moment dat Meanderende Maas wordt afgerond en de € 450 miljoen is uitgegeven, landt dat in de kapitaallasten. Daar valt niet veel meer over te besluiten, dat is gewoon een feit. Ook dat maakt het lastiger om dit soort ingrepen te doen.
De heer ***Plasmeijer*** verzoekt het rapport van de Unie in de commissie AFZ aan de orde te stellen.

De heer ***Scherrenberg*** zegt dat hij het rapport van AEF graag in de commissie wil bespreken.
De heer ***Aarts*** heeft moeite met het betoog van de heer Schermberg over de nieuwe wetgeving. Natuurlijk zijn op 1 juli jl. de wet WKE (weerbaarheid kritieke entiteiten) en de CBW (Cyberbeveiligingswet) ingegaan, maar die vloeien voort uit EU-richtlijnen die per direct werking hebben, zoals NIS2. Dat is oude koek die nu als een addendum uit de lucht komt vallen. Zo zitten er nog een paar punten in het addendum. Dat leidt opeens tot 2% kosten voor de inwoners. Hij is de afgelopen week op straat enkele malen aangesproken op de factuur van Aa en Maas. Dat begint te schuren. Hij is het dus eens met alles wat er in het addendum staat, maar hij is tegen de gang van zaken.
De heer ***Scherrenberg*** wijst erop dat NIS2 niet leidt tot extra kosten op het addendum. Het gaat om de fysieke maatregelen die het waterschap gedwongen moet nemen de komende periode rondom de assets. Het moet andere hekken zetten om de assets. De extra kosten voor NIS2 zijn allang opgenomen in de cijfers van de security richtlijnen.

3.D Tweede termijn Algemene Beschouwingen op de Voorjaarsnota.

De heer ***Van de Pol*** mist nog een antwoord op de vraag hoe het in de praktijk vorm krijgt dat piekmomenten in opwek worden afgestemd op verbruik (pag. 22 van de voorjaarsnota).
Over de moties heeft hij duidelijk laten weten dat het bedrag voor het addendum echt nodig is en dat hij geen kosten wil doorschuiven naar de toekomst.
Mevrouw ***Nooijen*** merkt op dat in de vorige AB-vergadering is gezegd dat in het thema-AB van 17 april de toezegging is gedaan dat bronherleidbaarheid een expliciet onderdeel van het nieuwe WBP wordt. Er is toen ook gezegd dat dit een belangrijk onderwerp is. Dat onderwerp is nu gereduceerd tot een passage en dat zit haar niet lekker.
De voorzitter vindt dat een terecht punt. Er is toegezegd dat er aandacht besteed zou worden aan dit onderdeel in het WBP. Maar die toezegging, het is net gecheckt, staat inderdaad niet als zodanig in het toezeggingenregister. Aan het toezeggingenregister zal sowieso de toezegging worden toegevoegd dat er aandacht wordt besteed aan de bronherleidbaarheid. Hoe dat in het WBP komt, daar is mevrouw Nooijen uiteindelijk zelf bij, want het AB bepaalt wat er in het WBP komt. Zij heeft dus de zekerheid dat dit aandacht krijgt. Hij gaat er niet over of dat in de vorm van een hoofdstuk, een passage of een blok is.
Mevrouw ***Nooijen*** wijst erop dat in de motie die haar fractie heeft ingetrokken, is gevraagd om een hoofdstuk bronherleidbaarheid in het WBP en daarop is een toezegging gedaan.
De voorzitter antwoordt dat niet is toegezegd dat er een hoofdstuk over bronherleidbaarheid in het WBP komt, maar dat dit punt onderdeel wordt van het WBP. Dat is nog niet expliciet vastgelegd in de toezeggingen en dat zal worden rechtgetrokken door het op te nemen in het register.
De heer ***Siroen*** mist een reactie van het DB op zijn kritiek dat de voorjaarsnota fors afwijkt van het bestuursakkoord. Als je de inwoners mee moet krijgen, is er eerst nog een belangrijke stap te zetten. Hij mist ook waar je kunt temporiseren, waar je kunt bezuinigen en waar je elders middelen kunt vinden. Als voorbeeld is het heffen van leges genoemd, maar dat moet op zijn minst kostendekkend gebeuren. Er is een link gelegd naar de ambtelijke organisatie die uitermate doelmatig en sober haar uiterste best doet. Daarmee wordt het AB, in ieder geval hijzelf, een beetje voor het blok gezet, want hij is ervan overtuigd dat er wel wat te halen is.
De heer ***Van Zinderen*** merkt op dat hij helemaal achter “De stad als spons” staat. Het is geweldig hoe dat project lukt. Maar aangezien de VVD vindt dat je zoveel mogelijk medebetalers van de rekening moet hebben, vraagt hij zich af om welk deel het bij “De stad als spons” ongeveer gaat. Moet je dan aan 50-50 denken of investeert het waterschap om te groeien en gaat het om 70-30?
Voor wat de moties betreft, volgt hij het standpunt van het DB.
De heer ***Van Geest*** spreekt zijn bewondering uit voor het betoog van de heer Siroen; het klonk als een klok. Maar zijn fractie volgt het standpunt van het DB ten aanzien van de besteding voor de komende jaren. Dat betekent impliciet dat Water Natuurlijk de moties niet zal steunen.
De heer ***Plasmeijer*** meent dat hij niet vaak van mening verschilt met de heer Van Dijk, maar dat is nu wel het geval. Het klopt dat hij zaken op één hoop heeft gegooid, maar dat heeft een reden. De controller heeft niet zo lang geleden berekend dat het risico van de voorfinanciering van het HWBP in de miljoenen per jaar kan lopen. Daar zit zijn bezorgdheid. Hij snapt dat de heer Van Dijk zijn uiterste best doet om dat te repareren door projecten in delen te knippen. Dat is prima, maar het neemt de oorzaak van het probleem niet weg. Die zit bij het rijk, dat niet meer volledig wil voorfinancieren. Daarom zei hij dat de liefde blijkbaar van één kant moet komen. De waterschappen zijn wel bereid om het rijk te helpen met meer financiering van het HWBP, maar het rijk is blijkbaar niet bereid om de waterschappen voldoende voorschot voor die financiering te geven. Dat is diep

te betreuren. Hij snapt dat je bij de onderhandelingen met het rijk sommige dingen niet aan elkaar kan knopen, maar het lijkt hem geen overbodige luxe om dat dreigement een keer te laten vallen.
Op een rechtstreekse vraag aan de voorzitter heeft hij geen antwoord gehad. In de voorjaarsnota staat prominent dat de voorzitter een startpakket gericht op stikstofreductie en herstel van de overbelaste natuur in de Peel heeft ondertekend. Het gaat daarbij om € 300 miljoen. Hij is nieuwsgierig wat Aa en Maas daarmee gaat doen, wat de toezeggingen zijn en of dat bedrag in de begroting 2027 of in de meerjarenbegroting is terug te vinden.
Over motie 2 merkt hij op dat een taakstellende bezuiniging een term is die hij niet zo prettig vindt. In feite heeft de organisatie al een taakstellende bezuiniging doorgevoerd. Namelijk die € 1,3 miljoen die zij tekortkwam in de begroting 2027. Daarmee zijn de mogelijkheden uitgeput, want als je dat nog een keer voor hetzelfde bedrag of meer zou vragen, zit de organisatie met de handen in het haar. Hij vindt het net iets te makkelijk om dat aan de organisatie over te laten in plaats van zelf met bezuinigingsvoorstellen te komen. Hij zou die niet kunnen vinden en blijkbaar de indieners ook niet, anders was daar wel voor gekozen.
Het klopt dat het DB met het addendum en de begroting over het eigen graf heen regeert, maar dat is altijd het geval bij een begroting voor een verkiezingsjaar. Dat moet wel, want de organisatie en de opgaven waarvoor die staat, moeten doorgaan. Zij kan niet op 1 januari zeggen dat zij even stopt totdat er een nieuw bestuursakkoord is; dat lijkt hem heel onverstandig.
De heer ***Siroen*** merkt op dat de bezuiniging van € 1,3 miljoen die de heer Plasmeijer noemde, badinerend gezegd eigenlijk een stofkamoperatie is geweest. Er is toen niet gekeken waar het waterschap structureel dingen kan afstoten of waar er een behoorlijke efficiëntiewinst is gehaald. Volgens een discussie van een aantal jaren geleden zou de automatisering ook geld opleveren. Daarvoor zijn toen bedragen gereserveerd die in twee jaar niet zijn gebruikt. Naar zulke effecten is niet gekeken, voor zover hij weet.
De heer ***Plasmeijer*** antwoordt dat een taakstellende bezuiniging per definitie iets is wat de organisatie moet doen. Als het AB daar een richting aan geeft, komt de volgende stofkam, maar die zal dan niet veel meer opleveren, want alles is al gedaan.
De heer ***Siroen*** stelt dat als je de begroting van tien waterschappen bekijkt, er minstens drie zijn waarin de taakstelling voorkomt.
De heer ***Kerkhoff*** vraagt hoe de door de heer Plasmeijer genoemde bedragen van € 300 miljoen en € 400 miljoen zich verhouden tot het stikstoffondsen, waarvoor zo'n € 5 miljard gereed staat. Ook dat zijn KRW-gelden.
De heer ***Peters*** wijst erop dat maar liefst vier portefeuillehouders positief hebben gereageerd op zijn opmerkingen over taken van gemeenten als vasthouden, afkoppelen, bergen en het opheffen van overstorten. Dat moet dus goed komen.
Ten aanzien van de beide moties volgt zijn fractie het DB.
De heer ***Leenders*** constateert dat hij in de antwoorden van de portefeuillehouders net zoveel over de door hem genoemde subsidies heeft gehoord als in de voorjaarsnota staat: niets. Hij vindt dat het DB dat moet oppakken, want dit zijn echt kansen. In de vorige bestuursperiode lagen de subsidies voor het grijpen en het ging toen soms om leuke bedragen. Het gaat er bij hem niet in dat er nu geen subsidies meer zijn.
Hij vraagt zich af of het mogelijk is standaardvergunningen kosteloos te verstrekken, maar leges te heffen voor vergunningen die maatwerk vereisen. Natuurlijk moeten de kosten wel opwegen tegen de baten.
Er is niet gereageerd op zijn suggestie om samen met de omgevingsdiensten te kijken naar de zeer zorgwekkende stoffen. Hij neemt aan dat dit zal gebeuren, want hij heeft geen tegenwerpingen gehoord. Op die manier kun je al het laaghangend fruit van zeer zorgwekkende stoffen uit het effluent krijgen. Bij andere waterschappen lukt dat prima en waarom zou Aa en Maas die mogelijkheden niet netjes knippen en plakken en vervolgens toepassen?
Zolang Aa en Maas de overstorten en de rwzi's niet op KRW-niveau heeft, zou het depositie eigenlijk niet als achtergrondwaarde moeten meenemen in de KRW-benadering. Want je moet geen zaken op anderen in dat gebied afwentelen, als je de eigen zaken niet op orde hebt.
De heer ***De Mare*** vindt het fijn dat de aandacht voor de wat meer dwingende rol van de waterschappen naar gemeenten ten aanzien van vervuilende stoffen, overstort en dergelijke door verschillende portefeuillehouders is benoemd. Hij is benieuwd naar de wettelijke mogelijkheden die de heer Van Dijk in dezen ziet. Wellicht dat dit inderdaad tot een versterking van de positie van het waterschap zal leiden en uiteindelijk tot een vermindering van dit soort vervuilingen. Hij vindt dat best mag worden gezegd dat de grote aandacht die er de afgelopen jaren in dit AB voor is gekomen, onder andere te maken heeft met het feit dat de BBB dit vanaf de eerste vergadering elke vergadering heeft genoemd. Natuurlijk komt het ook omdat er nu een portefeuillehouder zit met

directe contacten naar de gemeenten en het stedelijk gebied. Daardoor zijn er veel meer mogelijkheden om mensen er constant op te wijzen dat water dat bij de gemeenten in het riool gaat er ineens bij het waterschap uitkomt. Dat waterschap moet daarop dus invloed kunnen uitoefenen. Hij hoopt dat er door al deze aandacht in de komende periode stappen worden gezet om deze problematiek te verminderen.
Zijn fractie deelt de mening van het DB over de beide moties en zal die dus niet steunen.

3.E Eindredactie DB en besluitvorming AB.

De heer ***Van Dijk*** wijst de heer Plasmeijer erop dat de rentehobbel waar onder meer de controller op aanslaat, weinig te maken heeft met voorfinanciering vanuit het rijk, tenzij je het HWBP schaart onder het kopje rijk. Dit is echt een dispuut met het HWBP over die € 40 miljoen. Collega Smit en hij praten de blaren op de tong en er zijn allerlei initiatieven om dit probleem vast te leggen in een brief aan het HWBP. Meer waterschappen worstelen met deze problematiek. Dat zal dadelijk gegarandeerd bij een waterschap leiden tot het op de rem trappen. Dat is de reden waarom hij, misschien tegen beter weten in, nog steeds volhoudt. Er zullen overschotten ontstaan de komende jaren; dat is net bevestigd vanuit de Uniecommissie die zich hiermee bezighoudt. Hij kreeg net een mailtje met een suggestie om het renterisico kleiner te krijgen. In de notitie die onder punt 7.6 op de agenda is ingevoegd, staat het precies uitgelegd. Als er behoefte is om daar een keertje over te praten, staat hij daarvoor open. Bovendien vindt hierover een thema-AB plaats op 29 september.
Mevrouw ***De Zoeten*** stelt dat Aa en Maas op piekmomenten het stroomverbruik eventueel iets zou kunnen verminderen. Zij noemt een concreet voorbeeld. Als het hard regent, verbruikt Aa en Maas meer stroom, omdat het dan hard moet pompen. Maar dan is het water heel dun. Op Aarle-Rixtel kan het waterschap dan de safe installatie afzetten, omdat die toch weinig rendement heeft. Door dat te doen kan het aan de extra vraag van bijvoorbeeld het zandfilter blijven voldoen op die piekmomenten. Het waterschap zet dan dus wat dingen af die op dat moment niet zo zinvol zijn. Er is ook gekeken hoe je om het stroomnet te ontlasten minder energie kan gebruiken op een zuivering. Die bacteriën worden zo vertroeteld dat ze hun werk goed doen. Maar bij maximaal optimaliseren past het niet om, omdat het stroomnet vol zit, plotseling minder zuurstof toe te voegen. Dan raakt het hele biologisch proces ontregeld. Het is dus niet mogelijk maximaal te helpen door het hoofdbedrijfsproces te verminderen.
De heer ***De Groot*** erkent dat de heer Plasmeijer nog een antwoord tegoed heeft, maar niet van de dijkgraaf, maar van hem. De dijkgraaf is onafhankelijk voorzitter van Novex de Peel en heeft daar een “hell of a job” verricht door alle Brabantse en Limburgse kikkers in de kruiwagen te houden. Hij schuift namens Aa en Maas aan en heeft ook ondertekend namens het waterschap. Het gaat in totaal om € 300 miljoen; € 150 miljoen voor Brabant en € 150 miljoen voor Limburg. Hij stelt voor de stukken van het uitvoeringsprogramma in de volgende commissievergadering toe te voegen, zodat te zien is hoe een en ander is opgebouwd.
Hij vindt het zelf een plus dat de scope van de inzet van de middelen rondom de Peelvenen is verbreed. Die gaan nu niet alleen naar landbouw, natuur, stikstof, maar ook naar water en klimaat. Dat is inhoudelijk nodig omdat water en klimaat een deel van het stikstofverhaal vormen. Je bestrijdt de verdroging van het hoogveengebied. Maar bovendien is er werk met werk te maken in de gebiedsuitwerkingen daar. Het AB krijgt dus de informatie en als er vervolgvragen zijn, zal het DB die graag in de commissie beantwoorden.
Het waterschap is natuurlijk blij met de toezegging, maar het zal nog wel een hele klus worden om het geld op een verantwoorde manier, in overleg met de streek, in te zetten. Dit deel van de subsidies waar het CDA om vroeg, is dus alvast in te boeken.
De heer ***Oegema*** zou willen dat hij zover was dat er een afspraak is te maken over meebetalen door de gemeenten aan “De stad als spons”. Zover is het nog lang niet. Er zijn nu nieuwe inzichten over hoe je moet omgaan met verontreinigd water uit de stad. Wat doe je daarmee en hoe buffer je dat? Het waterschap is ook nog op zoek naar zones waar je wat kunt realiseren. De VVD wil weten wie dat moet betalen. Dat is afhankelijk van wie de grond is en of verwerving daar noodzakelijk is. Er is nog een heel traject te volgen voordat je daaruit bent. Hij verwacht ook niet dat er straks sprake zal zijn van vaste verhoudingen, omdat het altijd om maatwerk gaat.
De heer ***Van Zinderen*** concludeert dat de heer Oegema ervan uitgaat dat er in de toekomst geen afspraken tussen gemeente en waterschap mogelijk zijn over het vergroenen van de stad en over gelijke verdeling van de kosten.
De heer ***Oegema*** verwacht dat inderdaad niet, omdat het altijd maatwerk is. Er worden geen standaardvoorzieningen getroffen.

De heer ***Aarts*** wijst er nogmaals op dat de Omgevingswet compleet verandert. Vergroening valt bijvoorbeeld onder de bebouwingscontouren, maar dat is niet de bebouwde kom. Van een gemeente als Heusden ligt 70% buiten de bebouwingscontouren. Daar heeft de provincie het bevoegd gezag. Dit probleem speelt dus breder dan alleen met gemeenten. Hij is het dan ook met de heer Van Zinderen eens dat er actie nodig is, omdat het anders niet goed gaat.
De voorzitter meent dat het daarom goed is dat dit is opgenomen in het addendum. Het DB kan er dan meteen actie op ondernemen.
De heer ***Aarts*** is het daarmee eens, maar kennelijk worden zijn woorden niet goed begrepen. Het omgevingsplan is al jaren bekend, dus wat in het addendum staat, had juist in de voorjaarsnota moeten staan, omdat daarin de visie en het beleid staan. Nu is er sprake van een financiële discussie om iets te doen, terwijl het andersom had moeten zijn. Je zegt dat je iets wil doen en daarom heb je geld nodig. Dat regel je in de voorjaarsnota volgens een al lang bekende strategie.
Mevrouw ***De Zoeten*** voelt zich schuldig omdat de heer Leenders niks meer heeft gehoord over subsidies. Per project staat aangegeven welke subsidies er zijn. Aa en Maas heeft goede medewerkers die speuren wat voor subsidies er mogelijk zijn. In de vorige vergadering heeft het AB een krediet beschikbaar gesteld voor het nieuwe bedrijfsgebouw bij de rwzi Land van Cuijk en in het voorstel staan ook de subsidiemogelijkheden. Daar heeft het DB zeker oog voor.
De heer ***Scherrenberg*** geeft toe dat het vraagstuk addendum of de voorjaarsnota ook in het DB af en toe een goed gesprek heeft opgeleverd. Het is een vorm terwijl hij eigenlijk wil focussen op de inhoud. Er is geprobeerd inzichtelijk te maken wat “business as usual” is en wat echt grote veranderingen zijn.
De bezuiniging van € 1,3 miljoen zou hij geen stofkamoperatie noemen. Er is een serieuze stap gezet en ook een structurele. Het gaat dus eigenlijk om meer dan € 1,3 miljoen, doordat het een structurele besparing is. Als het AB van mening is dat een taakstelling noodzakelijk is, zal het keuzen moeten maken wat het gaat schrappen. Dat is niet een opdracht die het AB aan de organisatie kan geven; die opdracht kan alleen het AB zelf invullen. Als het zegt dat Aa en Maas stopt met de dijkverzwaring, kan er een heel groot bedrag van de begroting af. Maar hij zou niet aan de burger willen uitleggen dat die natte voeten krijgt bij hoogwater in de Maas.
Aa en Maas haalt nog wel subsidies binnen, maar inderdaad minder dan in de vorige periode. Dat komt doordat veel regelingen in het kader van allerlei bezuinigingsrondes zijn geschrapt. Omdat dit een vooruitstrevend waterschap is, heeft het in de beginperiode een behoorlijke greep uit de ruif kunnen doen. Dat vonden andere waterschappen niet altijd even leuk. Maar zij hadden evenveel kans en hier zat een AB dat de ruimte gaf om voortvarend aan de slag te gaan. Die potten zijn nu leeg. Dat er minder subsidie wordt binnengehaald is dus niet omdat Aa en Maas er minder naar speurt. In de begroting van de Unie is ruimte gemaakt om extra capaciteit beschikbaar te stellen voor alle waterschappen om meer geld uit alle Europese fondsen te halen. Het vermoeden is dat daar nog wel meer te halen valt. Dat wordt vanuit de Unie georganiseerd en daar betalen de waterschappen allemaal aan mee. Het is de bedoeling dat het ook veel zal opleveren.
Hij noemt het een zinvolle suggestie om te bekijken of je alleen leges moet heffen voor maatwerkvergunningen en niet voor standaardvergunningen. Hij neemt die zeker mee in de uitwerking.
De heer ***Siroen*** vraagt of er bij Europese subsidies ook aan Interreg wordt gedacht, want een belangrijk deel van het gebied valt daaronder en daar zit een heleboel geld.
De heer ***Scherrenberg*** antwoordt dat alle mogelijke Europese fondsen worden bekeken, zowel regionale als structuurfondsen en speciale klimaatfondsen. Er is een enorme rits aan regelingen. Daarom heeft hij ervoor gepleit bij de Unie hier één of twee mensen fulltime op te zetten. Het gaat om een enorme hoeveelheid potentieel geld.
Vorig jaar is er bij de belastingherziening een discussie geweest over het afschaffen van de heffing van 1 en 3 vervuilingseenheden voor een- en meerpersoonshuishoudens. Maar dat stuit nog deels op wettelijke bezwaren. Tegelijkertijd ziet hij bij enkele gemeenten in het gebied interessante ontwikkelingen met een koppeling van de rioolheffing aan het waterverbruik. Daarom is er nog eens kritisch gekeken wat die gemeenten doen en hoe zij een aantal fundamentele bezwaren oplossen die het tot nu toe onmogelijk maakten die koppeling te leggen. Het DB heeft de gedachte zeker niet losgelaten, maar die moet uiteindelijk wel efficiënt en doelmatig zijn. Dus dit punt zal zeker terugkomen als de uitkomsten bekend zijn
De heer ***Leenders*** zegt dat hij worstelt met de moties. Die € 5 miljoen is het waterschap gewoon kwijt, maar hij vraagt zich af of het DB dat beeld wil meegeven. Kan de heer Scherrenberg al meer duidelijkheid geven?
De heer ***Scherrenberg*** zegt dat hij de brutale uitspraak gaat doen dat aan het eind van het jaar die € 5 miljoen misschien niet eens nodig is, als de inflatie hoog genoeg is. Hij hoopt dat eerlijk

gezegd niet, want dan komt hij op hetzelfde speelveld als collega Van Dijk eerder. Vanuit maatschappelijk perspectief wil hij een zo laag mogelijke inflatie. Vanuit begrotingsperspectief mag de inflatie verdubbelen, want dan past alles met gemak in de begroting. Het DB probeert de keuzen zo scherp mogelijk te maken. Daarom is er begroot op basis van de huidige inzichten en dan is die € 5 miljoen nodig. Richting de definitieve begroting zal het DB nooit meer ruimte nemen dan echt nodig is. Dus als die € 5 miljoen beperkt kan blijven tot € 4 miljoen, omdat andere parameters meevallen, dan wordt het € 4 miljoen. De intrinsieke oproep van de heer Siroen om het bedrag zo laag mogelijk te houden, wordt absoluut ondersteund door dit DB. Maar hij gelooft niet in het temporiseren van bepaalde opgaven, omdat is vastgesteld dat temporiseren uiteindelijk leidt tot hogere lasten in de toekomst. Als je noodzakelijke dingen uitstelt, gaan zij uiteindelijk meer kosten. Dan kun je het maar beter meteen doen, want dat is dan uiteindelijk beter voor de portemonnee van de burger. Je moet ook geen dingen doen die niet nodig zijn. Het DB blijft in dat opzicht heel kritisch. Ook de organisatie blijft heel kritisch op het eigen functioneren en kijkt met regelmaat of er ergens iets is terug te winnen.
De heer ***Aarts*** stelt de gewetensvraag of het addendum eigenlijk bij de begroting hoort en niet bij de voorjaarsnota. De voorjaarsnota richt zich op de toekomst. Nu wordt in de voorjaarsnota aangegeven dat er vorig jaar € 5 miljoen te weinig was, maar dat er nieuwe ontwikkelingen zijn waardoor dit bedrag nodig is om dingen te bestendigen.
De heer ***Scherrenberg*** benadrukt dat het addendum onderdeel is van de voorjaarsnota omdat het aangeeft wat de totale omvang van de begroting 2027 wordt. Later dit jaar krijgt het AB een begroting voorgelegd zonder addendum. In die begroting zijn alle reflecties en suggesties van vandaag meegenomen. Hij hoopt dat de uitkomst een begroting zal zijn die het gevoel geeft dat het DB voldoende heeft geluisterd naar het AB.
De heer ***Siroen*** laat desgevraagd weten dat hij de moties handhaaft.
De voorzitter merkt op dat normaal gesproken eerst het voorstel ter stemming komt en dan de moties, maar over dit voorstel wordt geen besluit genomen. Er zijn alleen wensen en bedenkingen geuit.

Motie 2 wordt in stemming gebracht en bij handopsteken verworpen met 21 stemmen tegen en 5 voor.
De voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer ***Leenders*** verklaart dat het CDA tegen de motie heeft gestemd, omdat daarin de 2%-bezuiniging wordt neergelegd bij de organisatie. Hij vindt dat het AB zelf verantwoordelijkheid moet nemen voor bezuinigingen.

Motie 1 wordt in stemming gebracht en bij handopsteken verworpen met 21 stemmen tegen en 5 voor.
De voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer ***Leenders*** stelt dat zijn fractie ook tegen deze motie heeft gestemd. De portefeuillehouder heeft gezegd dat hij kijkt wat nodig is en hij het AB niet voor voldongen feiten zal stellen. Dat heeft voor zijn fractie uiteindelijk de doorslag gegeven.

De voorzitter schorst de vergadering.

Tijdens de schorsing verlaten mevrouw Hendrickx en de heer Oegema de vergadering.

Nadat de voorzitter de vergadering heeft heropend, stelt hij aan de orde:

4. Mededelingen en ingekomen stukken.

4.1 Ontslagbrief lid Rekenkamer.

De voorzitter deelt mede dat er na de vakantie een exitgesprek zal plaatsvinden met de huidige leden van de rekenkamer.
Mevrouw ***Vos*** is verbaasd dat weer een lid van de rekenkamer ontslag neemt. De betrokkene is bovendien pas begonnen. Zij vraagt of er intern iets aan de hand is. Is de functie niet zo leuk meer,

omdat er met de Wet versterking decentrale rekenkamers een hoop is veranderd of gaat het AB niet goed om met de voorstellen van de rekenkamer?
De voorzitter merkt op dat hij deze vragen zal stellen in het exitgesprek. Het is beter te reageren naar aanleiding van het exitgesprek, want hij kan nu alleen maar speculeren. Er zijn gisteren met kandidaten gesprekken gevoerd door een commissie waarvan de heer Claassen en mevrouw Nooijen deel uitmaken. Hij hoopt binnenkort op witte rook.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

4.2 Uitnodiging TenneT inloopavond voortgang netuitbreidingsprojecten op 5 oktober 2026.

De heer ***Leenders*** vraagt of de data van het maaien nog zijn te gebruiken als je met de maaimachine onder een hoogspanningsleiding door moet.
De heer ***Van Dijk*** antwoordt bevestigend.
De heer ***Buis*** vraagt of het waterschap er op de eigen percelen met houtwallen nog last van heeft als er nieuwe tracés komen. Een en ander kan bij het onderhoud veel kosten met zich meebrengen.
De heer ***Van Dijk*** geeft toe dat dit het geval kan zijn. Daarom zit het waterschap in de klankbordgroep en kijkt het mee. Er is overleg over, maar op dit moment is het nog niet bekend.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

4.3 Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) jaarverslag 2025.

Mevrouw ***Bens*** worstelt met de vraag wat het raakvlak is tussen deze raad en het waterschap. De raad behandelt vooral veel zaken op gemeentelijk niveau.
De voorzitter is het daarmee eens. Dit is een landelijke raad die alle vraagstukken van openbare besturen behandelt. Hij weet niet wie de onderzoeksagenda bepaalt, maar hij neemt aan dat de raad daar zelf over gaat. Misschien kunnen er punten worden aangedragen en staat er op de website van de raad wat je moet doen als je iets over waterschappen onderzocht wil hebben.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

4.4 Reactie gemeente Meijerijstad inzake Participatietraject Brabantse Waterschapsverordening.

Mevrouw ***Bens*** vindt dit belangrijk, want deze brief is opgesteld in samenspraak met andere gemeenten in het gebied. Zij proeft een beetje dat de samenwerking bij de participatie ontbreekt en roept dan ook op om dit aan te pakken. Het is zaak daarbij ook te kijken waarmee die gemeenten komen. Zij moeten aangeven wat hun ideeën zijn en als die anders zijn dan die van het waterschap moeten die met elkaar worden bekeken.
De heer ***Aarts*** sluit zich aan bij het CDA, maar zegt dat men zich wel bewust moet zijn van de kosten. Hij hoorde de heer Van Dijk eerder zeggen dat 100 mm berging voor dit gebied misschien veel is en dat het wordt teruggebracht tot 80 mm. Dat heeft een impact van vele miljoenen, want veel waterstructuren zitten nog op 60 mm. Hij vraagt ook daarvoor aandacht.
Mevrouw ***Vos*** heeft er begrip voor dat er ruimte is gegeven, omdat gemeenten zich moeten aanpassen. Maar het is ook zinvol dat het waterschap eisen stelt, want het staat voor zulke grote opgaven dat het best een grens mag stellen. Misschien kan Aa en Maas een helpende hand of een platform bieden waardoor gemeenten elkaar kunnen helpen. Zij meent dat door het stellen van een bepaalde grens, gemeenten wellicht ook met creatievere oplossingen komen.
De heer ***Van Dijk*** zegt dat het DB zich uiteraard bewust is van de kosten. Die moeten natuurlijk wel in verhouding zijn, maar de ervaring leert dat als je die over wat langere tijd uitsmeert, er veel mogelijk is. Hij is het wel eens met het betoog van de PvdD, om de doodeenvoudige reden dat je met vriendelijk vragen een heel eind komt, maar niet altijd bereikt wat je wil bereiken. Dit is typisch zo'n geval waarvan de portefeuillehouders van alle drie de waterschappen zeggen dat je hier echt een grens moet aangeven. Hij en zijn collega's zijn wel een beetje verrast door deze hele discussie, want die 100 mm hebben de drie slechts ten dele zelf verzonnen. Dat is gewoon afgesproken in het woonakkoord en daar zijn de gemeenten allemaal bij geweest. Hij vindt het dan wel erg apart dat er een appel wordt gedaan op samenwerking, want zij werken zich als de blubber samen.

Er is geklaagd over de participatie, maar hij wijst er op dat deze stukken bijna twee maanden in de openbaarheid hebben gelegen, juist met het doel om eens op te halen waar mensen voor of tegen zijn. Dan krijg je drie minuten over twaalf een heleboel brieven met wat je anders had moeten doen. Maar hij heeft een telefoon bij zich en zijn nummer staat op de site en alle betrokkenen hebben dat. Toch heeft hij niemand gehoord. Hij zegt tegen mevrouw Bens dat hij een groot voorstander is van samenwerking. Maar hij heeft nu alleen de brief in de agenda opgenomen die aan het AB was gericht. Er is ook een aantal aan het DB gericht. Daar zit ook een brief bij van de gemeente Land van Cuijk met tien pagina's op het scherpst van de snede hoe het wel kan. Hij zal het AB daarin inzage geven en er na de vakantie nog op terugkomen.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

4.5 Samenleving Landbouw Natuur: Open Brief reactie n.a.v. Bijlage IV bij stikstofplan.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

4.6 Unie van Waterschappen ledenbrief over stikstofpakket.

De heer ***Leenders*** merkt op dat dit een reactie is vanuit de Unie, maar de impact van de brief is voor alle waterschappen verschillend. Er zijn waterschappen die beperkt of maar licht worden geraakt. Hij vindt dat Aa en Maas zelf moet reageren in de richting van het ministerie van LVVM, want met een compromis doet het zichzelf misschien tekort.
De heer ***Kerkhoff*** stelt dat de brief gaat over Natura 2000-gebieden, beekdalen, een aantal grondwaterbeschermingsgebieden en veenweiden. Hij vraagt zich af of de zuiveringen een vergunning hebben conform de Natuurbeschermingswet of conform de gesneuvelde PAS-regeling.
De heer ***De Groot*** meent in reactie op de suggestie van het CDA dat de waterschappen moeten proberen om de Unie met één woordvoerder het spel te laten spelen op landelijk niveau. Als er 21 verschillende brieven zouden binnenkomen bij ministeries, bereiken de waterschappen niet meer dan met afstemming vooraf.
Ten aanzien van de zonering willen de waterschappen proberen het beleid te beïnvloeden door in de uitwerking van de deelgebieden aan te geven hoe het zou kunnen. Daarmee beïnvloed je dus ook de verdere beleidsuitwerking. Je moet overigens niet alleen kijken naar zonering en wat er allemaal niet kan, maar ook naar wat er wel kan op het gebied van inrichting en beheer. Hij heeft al eerder aangegeven dat het DB nog een aantal vragen heeft over de 250 m-zones. Dat wordt eerst uitgezocht en daarna wordt een en ander door de Unie uitgelijnd. Desnoods pakt Aa en Maas het weer op bij de verdere uitwerking voor de betrokken beekdalen.
De heer ***Buis*** vraagt hoe het waterschap straks verder omgaat met de GGA. Er is gekeken hoe je de boeren in een GGA kunt helpen, maar dat was met een zonering van 250 m. Als dat 1000 m zou worden, is de vraag hoe je de financiering dan rond krijgt. Een andere vraag is wie straks leidend is bij de GGA, de minister of het waterschap.
De heer ***De Groot*** antwoordt dat in eerste instantie op landelijk niveau door het rijk wordt bepaald welke gebieden wat voor soort zone krijgen: een 500 m-zone of een 1000 m-zone. Bij de Groote Peel geldt overigens deels al een 2 km-zone door een uitspraak van de Raad van State. Er is tegen het ministerie gezegd dat het de lusten en de lasten wel in dezelfde zone moet laten landen. Dus als je voor een 1000 m-zone kiest, moet het flankerend beleid daarvoor beschikbaar worden gesteld.
Als het waterschap kan laten zien dat het, misschien door die twee beekdalen actiever op te pakken, kan volstaan met zones van 800 m of 700 m en toch die tegendruk op een goede manier kan bewerkstelligen, kan het dat voordragen aan het ministerie voor een omwisselbesluit. Daarmee voldoe je met een beperktere zone toch aan de doelen. Maar de sleutel van het succes ligt gewoon bij de gebiedsuitwerkingen die het waterschap daar samen met de streek maakt. Dat wordt dan ook het bod richting het rijk ten aanzien van de inzet van flankerend beleid.
De heer ***Buis*** vraagt zich af hoe sterk Aa en Maas staat met de GGA. Er komt voor een pilot € 150 miljoen naar Aa en Maas en naar De Veluwe. Hoe sterk zijn die twee partijen om te zeggen dat de vraag die de minister stelt eigenlijk te groot is?
De heer ***De Groot*** meent dat het van de uitwerking afhangt of die vraag te groot is. In die zin staat Aa en Maas vrij sterk, want het is al bezig met de uitwerking en het is dus al aan het kijken wat haalbaar en betaalbaar is.
Er is, als de minister kan laten zien dat het op een bepaalde manier werkt, de mogelijkheid geboden om het integraal aan te vliegen en dat is goed voor het waterschap. Bovendien bestaat de

mogelijkheid om om te wisselen op het moment dat jij met een beter gefundeerd bod komt uit de streek dat ook voldoet aan de doelstellingen. Alleen krijg je dat pas als je dat pad bewandelt en het voorlegt aan degene die dat moet toetsen.
Mevrouw ***De Zoeten*** wijst erop dat de rwzi's in het bedrijfsproces niet veel stikstof uitstoten naar de lucht. Hooguit de WKK's op de zuiveringen stoten enige stikstof uit naar de lucht, maar dat is minimaal. Daarvoor heeft de rwzi een natuurvergunning. In het verleden is ook een ADC-toets uitgevoerd om te bepalen of de uitstoot niet te hoog is. Je ziet nu dat er een aantal zones ook rondom waterlopen zijn gelegd. De rwzi's stoten natuurlijk wel stikstof uit naar het water; dat zit in het effluent. In de afvalwaterstrategie is afgesproken dat het waterschap gaat voor het niveau effluentisch KRW. Daarmee garandeert het dat het niet een teveel aan stikstof toevoegt aan water.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

5.A Vaststelling notulen, besluitenlijst en actielijst vergadering van het AB d.d. 5 juni 2026.

Mevrouw ***Bens*** wijst erop dat in de notulen consequent "toxische drugs" in plaats van "toxische druk" staat. Bovendien moet het woord "ecotaks" worden gewijzigd in "ecotox"".

Naar aanleiding van deze opmerkingen, zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
Op pag. 2, regel 17 v.o., wordt het woord "ecotaks" gewijzigd in "ecotox".
Op pag. 8, regel 26 v.b., wordt de volgende alinea:

"Belangrijk zijn de toxische drugs (pag. 24). Hij vraagt zich af of het waterschap met het geld en de inzet die het pleegt wel de juiste dingen doet. Hij meent dat de toxische drugs, zoals medicijnen, wel eens een grotere milieu-impact kunnen hebben op biodiversiteit dan er op dit moment is van 1 of 2 mg te veel stikstof of fosfaat. Hij wil niets afdoen aan de inspanning op fosfaat en stikstof, maar hij houdt wel een pleidooi om die toxische drugs meer in beeld te brengen. Wellicht zal dan blijken dat er een groter verborgen effect in het systeem zit, waarop echt de focus moet worden gelegd bij de voorjaarsnota."

vervangen door:

"Belangrijk is de toxische druk (pag. 24). Hij vraagt zich af of het waterschap met het geld en de inzet die het pleegt wel de juiste dingen doet. Hij meent dat de toxische druk, zoals van medicijnen, wel eens een grotere milieu-impact kan hebben op biodiversiteit dan er op dit moment is van 1 of 2 mg te veel stikstof of fosfaat. Hij wil niets afdoen aan de inspanning op fosfaat en stikstof, maar hij houdt wel een pleidooi om die toxische druk meer in beeld te brengen. Wellicht zal dan blijken dat er een groter verborgen effect in het systeem zit, waarop echt de focus moet worden gelegd bij de voorjaarsnota."

Op pag. 9, regel 12 v.o., worden de volgende zinnen:

"Zij wijst de heer Leenders erop dat er al meer aandacht is voor de toxische drugs; bijvoorbeeld door in te zetten op de extra zuiveringsstap voor medicijnresten. Daarmee worden vooral medicijnresten opgevangen, maar er is ook bijvangst van andere zorgwekkende stoffen. Zij beseft dat de toxische drugs steeds belangrijker worden en onderschrijft dan ook de vraag om meer aandacht daarvoor."

vervangen door:

"Zij wijst de heer Leenders erop dat er al meer aandacht is voor toxische druk; bijvoorbeeld door in te zetten op de extra zuiveringsstap voor medicijnresten. Daarmee worden vooral medicijnresten opgevangen, maar er is ook bijvangst van andere zorgwekkende stoffen. Zij beseft dat toxische druk steeds belangrijker wordt en onderschrijft dan ook de vraag om meer aandacht daarvoor."

Op pag. 12, regel 9 v.o. wordt het woord "drugs" gewijzigd in "druk".
Op pag. 13, regel 17 v.b. wordt de volgende alinea:

"Naar aanleiding van de vraag wat hogere prioriteit heeft, de toxische drugs of het verminderen van de nutriënten in het afvalwater, antwoordt zij dat de focus nu heel erg op de nutriënten ligt. Daarvoor zijn de rwzi's oorspronkelijk bedoeld. Er is sprake van biologische zuivering om de nutriënten die iedereen uitplast, uit het water te halen. Het gevolg van een te hoge concentratie nutriënten is dat het water op een gegeven moment stikstofloos wordt. Dan gaat alles erin acuut dood. Het zuiveren op toxische drugs wordt nu toegevoegd, omdat duidelijk is dat die vervolgstap nodig is. De toxische drugs zijn sluipend en ook heel slecht voor het waterleven."

vervangen door:

"Naar aanleiding van de vraag wat hogere prioriteit heeft, de toxische druk of het verminderen van de nutriënten in het afvalwater, antwoordt zij dat de focus nu heel erg op de nutriënten ligt. Daarvoor zijn de rwzi's oorspronkelijk bedoeld. Er is sprake van biologische zuivering om de nutriënten die iedereen uitplast, uit het water te halen. Het gevolg van een te hoge concentratie nutriënten is dat het water op een gegeven moment stikstofloos wordt. Dan gaat alles erin acuut dood. Het zuiveren op toxische drugs wordt nu toegevoegd, omdat duidelijk is dat die vervolgstap nodig is. De toxische druk is sluipend en ook heel slecht voor het waterleven."

De gewijzigde notulen, de besluitenlijst en de actielijst worden zonder hoofdelijke stemming vastgesteld.

5.B Voorstel opheffen geheimhouding.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

5.C Afwerking actiepunten en toezeggingen AB.

De secretaris meent dat de toezeggingen 41 en 69 met de toegevoegde stukken voldoende zijn beantwoord.
Toezegging 51 gaat over de overwegingen rond de gevolgschade van overstorten en de melding daarvan. Er is bij elke gemeente een specifieke passage opgenomen. Die is gestuurd naar alle fracties en waar dat niet mogelijk was naar de griffie. Sommige griffies hebben aangegeven dat zij het sowieso prettig vonden om die te ontvangen. Hij meent dat ook deze toezegging hiermee is afgedaan.

5.C.1 Uitwerking AB toezegging 41 inzake uitspraak Raad van State en impactanalyse.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

5.C.2 Uitwerking AB toezegging 69 inzake analyse rapport en meetresultaten rapport van de werkgroep “Behoud de Peel”.

Mevrouw ***Vos*** vraagt of er nog een rapport van “Behoud de Peel” komt in plaats van alleen maar cijfers die ter inzage liggen.
De heer ***Van Dijk*** antwoordt dat dit uiteraard het geval is.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

5.D Adviseringsoverzicht commissies d.d. 11 juni 2026.

De heer ***Kerkhoff*** stelt dat in het eerste punt van het adviseringsoverzicht het DB toezegt om onderzoek te doen naar het functioneren van beekherstel in ecologische verbindingszones. Na ruim twintig jaar beekherstel en EVZ meent hij dat er ambtelijk wel een mening over is. Voor hem is een onderzoek niet nodig, maar kan er wel een evaluatie komen die het AB dan kan meenemen naar de volgende periode. Hij mist een tijdpad.
De heer ***De Groot*** zegt dat het DB met een voorstel komt. Destijds is er na tien jaar EVZ de thermometer in gestoken. Daarna is begonnen met beekherstel en met de NVO's. Het zou aardig zijn nu iets vergelijkbaars te doen. Naar de vorm moet hij nog kijken. Hij wil dit losweken van het WBP en zal er apart op terugkomen.
De heer ***De Mare*** wijst erop dat in dit agendapunt ook wordt voorgesteld kennis te nemen van een geheim conceptverslag van het besloten deel van de commissie Waterketen en Duurzaamheid van 11 juni jl. Hij staat in dat verslag bij de afwezigen, maar hij zit helemaal niet in die commissie. Hij was wel aanwezig als toehoorder.
De voorzitter wijst erop dat het vaststellen van dit verslag in de commissie gebeurt. Maar de opmerking zal worden meegenomen naar de commissie.

Het overzicht wordt voor kennisgeving aangenomen.

6. Voorstellen ter besluitvorming.

6.1 Hamerstukken.

6.1.A Aanleveren maatregelpakket (Stroomgebiedsbeheersplan) SGBP 2028-2033.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

6.1.B Investeringskrediet ten behoeve van het opstarten van de verkenningsfase van het project beekherstel Astense Aa.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.
De voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer ***Buijs*** zegt dat de BBB wil dat de bypass op dit project wordt meegenomen tussen de A67 en de stuw 265-1. Zijn fractie heeft voor het voorstel gestemd, maar wil de toezegging dat dit onderzoek wordt behandeld in de commissie.
De heer ***De Groot*** herhaalt wat hij in de commissie heeft gezegd, namelijk dat dit wordt meegenomen in de verkenning.

6.1.D Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van het project renovatie sliblijn rwzi Land van Cuijk.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.
De voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer ***De Kleijne*** bedankt het DB dat het de consistente lijn die zijn fractie van het begin af aan heeft aangehouden, heeft overgenomen. Daarom heeft de fractie van harte ingestemd met dit krediet. Het verbaast hem wel dat de vergunning is gewijzigd en vervolgens opnieuw moet worden aangevraagd.

4.2 Bespreekstukken.

6.2.A Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van de aanpak Hoogwater Brabant Oost (Howabo) – drie maatregelen Howabo 2026.

De heer ***Aarts*** stelt dat zijn fractie uiteraard voor dit voorstel is. Hij bedankt dat enkele technische vragen nog zijn beantwoord, hoewel zij gisteravond pas werden gesteld.
De heer ***Claassen*** merkt op dat zijn fractie natuurlijk voorstander is van Howabo, maar hij vindt nog steeds dat het waterschap moet proberen om bovenstrooms zoveel mogelijk water vast te houden, zodat men in Den Bosch geen natte voeten krijgt.
De heer ***Leenders*** meent dat je water wel bovenstrooms kunt vasthouden, maar als het gebied eenmaal vol is, komt het water toch naar Den Bosch. Het CDA wil een betrouwbare oplossing en kan zich prima vinden in het voorstel. Hij heeft er in de commissie al voor gepleit om een stap vooruit te zetten en met misschien wel drie gemalen reserve in te bouwen. Hij vindt dat de enige juiste oplossing.
De heer ***De Mare*** stelt in reactie op wat de heer Claassen zei, dat het een algemeen principe is om bovenstrooms water vast te houden, maar dat de studie van Howabo ervan uitgaat dat, als zich een kritieke situatie voordoet, het hele bovenstroomse gebied volledig verzadigd is en dat er dus geen capaciteit voor extra bovenstroomse opvang is.
Hij vertelt dat hij ter voorbereiding van een commissievergadering het hele ontwerpprogramma van Howabo aandachtig heeft doorgenomen. Ten onrechte, want de heer Van Dijk wees hem er toen op dat het niet aan de orde was. Maar het leeswerk heeft zijn nut gehad. Hij meent dat het voor iedereen in deze fase waarin het AB kredieten moet goedkeuren voor nadere planuitwerkingen, goed is om het gesprek te blijven voeren over de mogelijkheden van water infiltreren, water bergen en water tijdelijk parkeren en daarna afvoeren en over de directe kosten en de indirecte maatschappelijke kosten die daarmee gepaard gaan. Vooral de maatschappelijke overlast en ontwrichting bij inzet van bijvoorbeeld waterbergingsgebieden zal groter zal zijn dan de inzet van een extra modulair spuigemaal bij Crèvecoeur. Deze overwegingen kunnen wel degelijk van belang zijn voor de te maken keuzen in de verdere voorbereidingstrajecten. Hij is achteraf blij met de uitgebreide wijze waarop dit in het investeringsoverzicht is opgenomen, compleet met de extra reflectie van de portefeuillehouder. Natuurlijk steunt zijn fractie de investeringskredieten voor de nadere uitwerking, maar hij is benieuwd of daarbij, wellicht mede op grond van deze overwegingen, extra gemaalcapaciteit een toch iets hogere prioriteit krijgt.
Mevrouw ***Vos*** spreekt steun uit voor Howabo. Zij wil wel een goede borging voor de kwetsbare soorten, want dat is voor haar fractie een grote zorg. Zij is benieuwd wat de ecologische effecten en mogelijkheden zijn, want dat is nog niet helemaal duidelijk. Zij wil ook verduidelijking hoe rekening wordt gehouden met de morfologische veranderingen van de profielen van de waterloop.
De heer ***Van Dijk*** wijst erop dat dit krediet juist voorligt om de ecologische en de morfologische effecten, als die er al zijn, in kaart te brengen. Die komen naar het AB, zoals al is gecommuniceerd in de commissie. De effecten zijn ook van belang voor de omgang met de kwetsbare soorten.
In de commissie is al uitgelegd dat het waterschap uitzoekt hoe het kan komen tot extra gemaalcapaciteit. Het is dan de vraag wat het kost en wat het extra oplevert. Het heeft prioriteit om door te pakken en het risico te verkleinen. Uiteraard gebeurt dat in samenhang met het

bovenstrooms vasthouden van water. Op het moment dat dit vooronderzoek is afgewerkt, meldt hij zich weer.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

6.2.B Voorstel van de Rekenkamer: DoeMee onderzoek onderuitputting.

De voorzitter merkt op dat bij dit agendapunt verschillende stukken staan. Het centrale document is een rapport over onderuitputting dat is opgesteld naar aanleiding van het debat in de commissie. De griffie heeft daar een verslag van gemaakt en dat omgezet in een aanbeveling. Hij neemt aan dat het AB het advies van de eigen commissie overneemt.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.
De voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer ***De Mare*** verklaart dat het wellicht vrij negatief overkomt dat dit AB zo afwijkt van de adviezen van de rekenkamer. Maar het AB respecteert wel degelijk de inspanningen van de rekenkamer en bij nadere bestudering blijkt de houding van het AB ook niet zo negatief. De afwijkingen van het advies zijn goed gemotiveerd. Enkele adviezen gebeuren al en andere dingen zijn wetgevingstechnisch net niet goed mogelijk.
De voorzitter voegt eraan toe dat hij van de rekenkamer heeft begrepen dat die voorstelt om niet meer mee te doen aan de DoeMee-onderzoeken.

7. Stukken ter kennisname.

7.1 Jaarverslag Informatie- en Archiefbeheer 2025.

Mevrouw ***Bens*** vindt het superfijn dat het waterschap aan de eisen voldoet. Maar net als vorig jaar is het nog bezig met vernietiging van stukken en verbetering van het beheer. Zij vraagt zich af of er wel sprake is van vooruitgang.
De heer ***Van Zinderen*** merkt op dat een bezoek aan het BHIC wat verduidelijking kan brengen. Hij complimenteert de mensen daar met hun werk. De historie van Brabant wordt daar opgeslagen en voor iedereen inzichtelijk gemaakt. Voor een groot deel is de archivering digitaal en als je stukken digitaliseert, kunnen die stukken daarna worden vernietigd.
De heer ***Scherrenberg*** zegt dat collega Oegema hem heeft ingefluisterd dat de zaak op streek is. Ook de conclusie van de archiefinspecties is dat het waterschap de boel op orde heeft en voldoet.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7.2 Onderzoek korte voedingsstoffen kringloop water-oever-water.

De heer ***Leenders*** verzoekt dit stuk in de commissie te behandelen. Hij krijgt veel reacties uit de praktijk van aanliggende grondeigenaren. Die mensen zien het eigenlijk als composteren op de slootrand van het waterschap en volgen ook de discussie over de KRW. Hij doet de suggestie een oproep te doen via de nieuwsbrief om zich te melden als dit punt aan de orde is. De grondeigenaren hebben echt het idee dat er mineralen aan de rand van de sloten zitten en dat daardoor de KRW-doelen nooit worden gehaald. Hij vindt dat die discussie er moet komen.
De heer ***Van Dijk*** zegt dat hij daarmee akkoord gaat onder de voorwaarde dat de discussie pas plaatsvindt na het thema-AB. Hij heeft dit onderwerp in het thema-AB laten opnemen, omdat er een scala intelligente en interessante grafieken achter zit die om uitleg vragen. Als na het thema-AB nog steeds de behoefte tot discussie bestaat, staat hij daar positief tegenover.
Mevrouw ***Nooijen*** wijst erop dat de motie vroeg om een handelingsperspectief. Daarom verzoekt zij in het thema-AB concreet te maken waar maaiselafvoer waarde heeft voor de KRW.
De heer ***Van Dijk*** herhaalt dat het beter is het thema-AB af te wachten, want dan zal blijken dat al dat gesjouw met maaisel maar heel minimaal bijdraagt aan de KRW-doelen.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen in afwachting van het thema-AB.

7.3 Dashboard Waterveiligheid Q2 2026.

De heer ***Leenders*** merkt op dat een paar AB-vergaderingen geleden op het dashboard het dijkvak Cuijk-Ravenstein op de grens van geel en groen stond. De vraag was toen of het zou tegenvallen of niet. Gelukkig staat het nu midden in het groen. Betekent dit dat het meevalt? Het gaat om majeure projecten en als die tegenvallen, gaat het niet om een tientje.
De heer ***Van Dijk*** vindt dat het bij de heer Leenders wel vaak over een tientje gaat. Als die daar zo blij van wordt, wil hij er wel een geven! Ten aanzien van de financiën werkt het waterschap in een trechtermodel: dus van breed gaat het naar steeds smaller. Over de beroemde dan wel beruchte kademuur in het stadje Grave is dusdanig veel informatie opgehaald dat het erop lijkt dat het wel goed zal komen. Vandaar dat het peil nog verder in het groen staat dan de vorige keer.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7.4 Jaarverslag 2025 Klimaatbestendig Land van Cuijk.

Mevrouw ***Bens*** zegt dat zij van zo'n project echt blij wordt, omdat je ziet dat er samenwerking is tussen gemeente en waterschap op het gebied van klimaatbestendigheid. Zij is benieuwd hoe hiernaar door andere gemeenten wordt gekeken en of die hierop verder bouwen. Het lijkt haar goed in de commissie te bespreken hoe je ambtenaren en wethouders van andere gemeenten kunt overtuigen van het nut hiervan.
De heer ***De Groot*** vindt dat, namens de heer Oegema, een goed idee, maar vraagt zich af of dit in de commissie van Aa en Maas moet gebeuren. De regio Noordoost-Brabant, waarin wethouders en ambtelijke ondersteuners zitten, lijkt hem een beter gremium om de vonk van het Land van Cuijk te laten overspringen op andere gemeenten. Ook de waterschapsverordening zou je via dat spoor kunnen laten lopen.
Mevrouw ***Bens*** verzoekt om terugkoppeling.
De heer ***De Groot*** zegt dat, namens de heer Oegema, toe.
De heer ***Van Zinderen*** vindt dat dit jaarverslag heel globaal en beleidsmatig is geschreven. Hij kan er weinig uithalen. Hij herinnert aan een vorige vraag aan de heer Oegema of projecten wel goed worden verkocht. Met € 40 per vierkante meter subsidieverhoging voor de burger zie je meteen dat er 600 vierkante meter dakbedekking is te doen voor € 25.000.
De voorzitter vindt dit een ondersteuning van de beweging die is ingezet en die past mooi bij "De stad als spons".

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7.5 Beantwoording artikel 44 vragen fractie CDA inzake PFAS in slibbodems nabij rioolwaterzuiveringen.

De heer ***Leenders*** stelt dat in de beantwoording staat dat bij drie rwzi's slibbodems zijn geanalyseerd. Het verraste hem dat Aarle-Rixtel daar niet bij zat. Die rwzi kan wellicht als een mooie testcase dienen, want daar heeft zich een pfas-debacle voorgedaan met Custom Powders. In hoeverre is zoiets te meten in het watersysteem verderop? Kun je daar data verzamelen en doorrekenen wat die voor het systeem betekenen?
Mevrouw ***Vos*** vraagt zich af of het waterschap gemeenten kan verzoeken om de omgevingsdienst te vragen om strenger of vaker te controleren op pfas-lozingen.
Mevrouw ***De Zoeten*** antwoordt dat in Aarle-Rixtel niet wordt gemeten in de waterbodem, maar in het effluent. Bij alle zuiveringen wordt in samenwerking met de omgevingsdienst gemeten of er grote concentraties pfas binnenkomen en eruit gaan. Er zijn enkele pilotprojecten, onder andere in Oss, waar wordt gekeken hoe je de bron van pfas kunt vinden.
De heer ***Leenders*** stelt dat er in Aarle-Rixtel bij dat Custom Powders-debacle sprake was van een behoorlijke emissie aan pfas. In hoeverre kun je aan het effluent zien wat het verloop van de pfas in het watersysteem is? Is dat na 50 m of na 3 km in het watersysteem nog te zien in bepaalde waarden? Hoe is de afbouw? Na een behoorlijke crisis op dit dossier, kun je ervan leren wat het doet in het systeem. Hij vraagt zich af of daarnaar wordt gekeken.
De heer ***Van Dijk*** antwoordt dat het op basis van één puntbron, waarvan nog niet precies bekend is hoe er op het systeem is geloosd, niet meevalt om vast te stellen hoe ver die vervuiling reikt. Het stukje Aa meteen na Custom Powders blijkt wel zwaar vervuild. Het waterschap saneert dat samen met de gemeente Helmond. Al eerder is aan de orde geweest dat er een verhoogd niveau pfas is gemeten in Berkendonk, maar er is nog onvoldoende zicht op hoe zich dat verspreidt. De gedachte

om daar met de beschikbare bronnen wat beter naar te kijken, is niet verkeerd. Hij zal bij de organisatie informeren hoeveel tijd, energie en geld dat eventueel zou kosten.
De heer ***Van Zinderen*** vindt het een goede zaak dat is te zien wat in het influent en in het effluent aan pfas zit. Zo kun je ook bepalen wat de rwzi's erbij doen of eraf halen. Dat kan interessante informatie zijn.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7.6 HWBP systematiek en voorfinanciering.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7.7 Voortzetting Vredepeel.

De voorzitter licht namens het DB toe dat dit punt op de agenda is gezet om het AB mee te nemen in de overwegingen om tot dit besluit te komen. Het was voor het DB een enorme worsteling hoe het hiermee zou omgaan. Voorop stond steeds dat het waterschap er is voor voldoende en schoon water. Als je dat vertaalt in deze casus, betekent het reduceren van de lozing, dus de kwantiteit, en het stoppen van pfas, dus de kwaliteit verbeteren. Hoe kan dat op een pragmatische manier die ook werkt? Er zijn verschillende perspectieven in het document opgenomen en er is uitgelegd wat de gevolgen zijn. De gedoogverklaring kwam daar als meest geschikte uit. Die worsteling heeft het DB willen meegeven in de hoop dat het AB mee kan gaan het besluit. Wat het moeilijk maakte is dat het door het nemen van dit besluit lijkt of het DB goedkeurt wat daar gebeurt. Dat is absoluut niet het geval, maar het DB heeft gekeken wat de beste manier is om hierin op te treden.
De heer ***Leenders*** vraagt welke effecten deze lozing heeft op de waterkwaliteit c.q. de verdroging van kwetsbare natuur, want vlakbij ligt een natuurgebied. Wordt dat meegenomen in de KRW-beoordeling? De belangrijkste vraag is eigenlijk hoe je hierop kunt sturen met de gedoogverklaring. Vredepeel is een militair vliegveld en dat laat zich niet zo makkelijk sturen. Bovendien ligt in het verlengde daarvan het volgende vliegveld in Volkel. Hij is zeer benieuwd wat daar gebeurt.
De heer ***Buis*** merkt op dat hij heeft gelezen dat de drinkwatermaatschappij zich zorgen maakt over het lozen van pfas, omdat er drinkwater wordt gehaald uit de Maas. Maar Chemelot mag 14 ton pfas per jaar storten. Hij vraagt of dat in verhouding is met wat er gebeurt op het vliegveld. Hoeveel pfas van het vliegveld komt in de Maas terecht? Meer dan die 14 ton? Wat gebeurt er als mensen van de regio Noordoost-Brabant hier juridisch iets aan willen doen; bijvoorbeeld met een handhavingsverzoek? Kan het waterschap daar iets mee?
De heer ***Van de Pol*** heeft begrepen dat defensie onderzoek gaat doen, waarschijnlijk om de lozingen te verminderen. Hij meent dat er technieken om pfas uit afvalwater te halen, ook al zijn die wellicht duur of zijn er allerlei beperkingen. Hij vraagt of er een mogelijkheid is om defensie te verplichten om de pfas uit het drainagewater te halen voordat ze het loost.
De heer ***De Mare*** vertelt dat hij de hele woensdag heeft besteed aan de voorbereiding van deze AB-vergadering, omdat hij gisteren de hele dag weg was. Hij ziet nu dat dit stuk woensdag om 17.05 uur, dus net nadat hij was opgehouden met zijn voorbereiding, is ingekomen. Hij heeft het niet gelezen en zal daarom niet reageren.
De voorzitter zegt dat dit pas afgelopen dinsdag in het DB is behandeld. Het DB wilde dit niet uitstellen tot de volgende cyclus, hoewel iedereen dan voldoende tijd had gehad om zich voor te bereiden. Maar dan was de behandeling als mosterd na de maaltijd gekomen. Daarom is voor deze behandeling gekozen, maar hij heeft begrip voor het bezwaar van de heer De Mare.
De heer ***Janssen-Brokken*** worstelt met het onderwerp zelf. Er staat dat dit een voorgesteld besluit is en vervolgens wordt het AB gevraagd er kennis van te nemen. Wat is nou precies de status? Is het AB hiertegen of neemt het dit stuk voor kennisgeving aan en heeft het daarmee in principe besloten dat het daadwerkelijk zo wordt uitgevoerd?
De voorzitter wijst erop dat dit een bevoegdheid van het DB is. Maar vanwege de majoriteit en de gevoeligheid van het onderwerp wilde het DB het AB hierin meenemen en informeren over de worsteling die het had. Het is dus de bedoeling dat het AB weet wat het DB doet en begrijpt waarom deze stappen worden gezet.
Hij vindt het lastig om een vergelijking te trekken met DSM, omdat hij die casus niet kent. Men kan zich afvragen of defensie eerder aan de bel had kunnen trekken, maar dit probleem is pas onlangs aan het licht gekomen door een handhavingsverzoek op de kwantiteit.

De heer ***Buis*** zegt dat hij deze kwestie bekijkt vanuit de drinkwatermaatschappij. Chemelot mag 14 ton pfas per jaar in de Maas lozen. Als defensie veel minder loost had men al eerder bij Chemelot aan de bel moeten trekken om dat water schoon te krijgen om er drinkwater van te maken.
De voorzitter wijst erop dat niet de drinkwatermaatschappij Evides aan de bel heeft getrokken, maar het waterschap bij Evides, omdat Evides uiteindelijk het water afneemt dat daar wordt geloosd. Bij de stappen die Aa en Maas neemt om die lozing te verminderen, wil het ook de mening horen van de getroffen partijen. Daarom is Evides geraadpleegd, maar ook de GGD om te weten wat zij van de stappen van Aa en Maas vinden. De reflectie daarop staat in het stuk.
Het is inderdaad mogelijk dat er een handhavingsverzoek komt. Dan moet wel op een gegeven moment worden aangetoond of er al dan niet daadwerkelijk op kan worden gehandhaafd. Hij is geen jurist, maar zijn inschatting is dat deze gedoogverklaring standhoudt, mede vanwege de nationale veiligheid. Vooral omdat het hoofddoel is dat de lozingen worden gereduceerd.
Het is goed om te weten dat het DB niet over één nacht ijs is gegaan. Er is door twee hoogleraren gekeken naar dit stuk om te weten of zij zijwind of zelfs tegenwind konden geven. Maar zij vinden dit een realistische en pragmatische manier van handelen die inderdaad het beoogde doel dichterbij kan brengen.
De heer ***Aarts*** concludeert dat, indien het waterschap dit gedoogt, het enige risico is dat het van wie dan ook een handhavingsverzoek krijgt. En in dat geval wordt de zaak opnieuw beoordeeld.
De voorzitter vindt dat een scherpe formulering die wel klopt.
De vraag van de heer Leenders is hoe je kunt sturen op wat defensie doet. Het voordeel van deze gedoogverklaring is dat je er voorwaarden aan kunt koppelen en dat er een deadline aan vastzit. Dat geeft het waterschap een soort stok achter de deur.
Hij meldt verder dat Aa en Maas voorheen met defensie in de juristerij zat tot er een zaak was bij de bezwarencommissie. Die vond het raar dat overheden in de juristerij zaten en adviseerde om bij elkaar te gaan zitten om het samen op te lossen. Vanaf dat moment zijn de gesprekken met defensie constructief. Hij hoort van de medewerkers dat zij vertrouwen hebben naar aanleiding van de gesprekken die zij voeren met defensie.
Het is lastig, maar de maatregelen zijn nog niet toe te passen., omdat het blijkbaar niet helemaal helder is waar de pfas-bron zit. Die bron is ontstaan vanuit blusschuim en dat wordt niet meer toegepast. Daarmee is al een tijd geleden gestopt. Die vervuiling zit dus ergens in het gebied en gaat het water gedraineerd in. Onderzoek moet uitwijzen waar de vervuiling precies zit. De vraag is dan welke maatregelen je toepast en welke er het beste bij passen. Dat is nog niet bekend. Het waterschap heeft ook aangedrongen op maatregelen tegen de kwantiteit. De inschatting is dat je niet het hele jaar door dezelfde hoeveelheid water nodig hebt om de start- en landingsbaan veilig te houden. Er loopt daarom ook een onderzoek om de kwantiteit te reduceren.
Mevrouw ***Vos*** is benieuwd waarom het waterschap in deze discussie terecht is gekomen met defensie. Zij neemt aan dat ook defensie gezondheid voor de burgers, voor de ecologie en voor de omgeving wil. Zij begrijpt niet goed waarom defensie geen verantwoordelijkheid neemt.
De voorzitter zegt dat zijn beeld is dat defensie echt zijn verantwoordelijkheid neemt. De reden waarom defensie blijft lozen en kijkt hoe dat vorm kan krijgen, is dat de start- en landingsbaan gebruiksklaar moeten worden gehouden. Dat begrijpt hij, gelet op wat zich in het oosten van Europa afspeelt.
De heer ***Leenders*** complimenteert de organisatie, maar ook defensie dat zij hierover in gesprek willen. Er ligt nog een vliegveld in het gebied van Aa en Maas. Hij wil weten of Vredepeel als een goed voorbeeld kan fungeren.
De heer ***Peters*** wijst erop dat er in Volkel ook iets uit zo'n pijpje van defensie komt, dag en nacht, zomer en winter. Dat baart al jaren zorgen omdat daar altijd nulmetingen zijn, maar ook met nul resultaat. Goed grondwater heeft natuurlijk een andere samenstelling dan oppervlaktewater, maar het baart hem wel zorgen.
De heer ***Van Zinderen*** vraagt zich af of Aa en Maas niet het duidelijke standpunt moet innemen dat het tegen vervuiling is. Dat standpunt heeft in Helmond veel punten opgeleverd. Het lijkt hem niet goed nu compromisbereid te zijn. Hij realiseert zich wel dat de andere partij van de overheid is, dus dat je moet proberen een oplossing te vinden. Als er kosten uit voortkomen, zijn die natuurlijk voor defensie en niet voor Aa en Maas.
De voorzitter antwoordt dat Aa en Maas ook in Volkel meet, maar dat is van een totaal andere orde dan Vredepeel. Het voert te ver voert om daar nu op in te gaan, maar hij belooft daarop terug te komen.
De kosten liggen natuurlijk bij defensie. Hij is het met de heer Van Zinderen eens dat Aa en Maas een duidelijk standpunt moet innemen. Er is een persbericht voorbereid en dat eindigt met dat Aa en Maas, net als de Unie, vindt dat pfas moet worden verboden. Dan heb je ook dat gedoe met

DSM niet meer. Maar de vraag is hoe je hiermee in deze situatie omgaat. Dat is het verschil tussen gelijk hebben en gelijk krijgen. Het liefst krijgt hij gelijk, wordt de kwantiteit gereduceerd en wordt deze troep helemaal niet meer geloosd. Dat is en blijft de inzet en de boodschap.
De heer ***Kerkhoff*** zegt dat hij toevallig weet dat Chemelot een van de zwaarste vergunningen in Nederland heeft. Die gaat echt niet over tonnen pfas-lozing, maar over minimale hoeveelheden. Maar er wordt hard aan gewerkt. Dus volgens hem is die vergelijking niet helemaal terecht.
De voorzitter herhaalt dat hij de casus zelf niet kent. Als er nieuws te melden is, komt hij hier graag op terug.
De heer ***Aarts*** vraagt of er aan het gedogen een bepaalde termijn is verbonden. Hij wil weten of je ook tijdelijk kunt gedogen, met een soort opdracht?
De voorzitter antwoordt dat dat precies is wat hier gebeurt. Hij meent dat de termijn tot 1 juli 2028 loopt, maar de maatregelen en de onderzoeken moeten zijn afgerond in januari 2028. Het halve jaar ertussen is nodig om alle gegevens te bestuderen en er gevolgtrekkingen aan te verbinden.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

8. Voorstellen ter opiniërende bespreking.

Er zijn geen voorstellen.

9. Moties vreemd aan de orde van de dag.

9.1 Concept-motie fractie Partij voor de Dieren inzake Vooruit en zeker niet achteruit, Omnibus-pakket.

De heer ***Van de Pol*** geeft als context dat de motie betrekking heeft op de besluitvorming van de Europese Unie. De staatssecretaris bepaalt in de Raad van ministers van de Europese Unie of Nederland hiermee akkoord gaat of niet. De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om daar niet mee in te stemmen als niet wetenschappelijk is aangetoond dat dit niet tot verslechtering leidt. De staatssecretaris heeft zich niet aan die motie gehouden en heeft toch voorgestemd, waardoor een minderheid van de landen het voorstel alsnog kon tegenhouden.
Met Ierland als nieuwe voorzitter van de EU komt dit omnibuspakket waarschijnlijk opnieuw in stemming. Daarom is het actueel om opnieuw aan te kaarten via de Unie dat Nederland echt de wetenschappelijke borging wil hebben dat dit niet tot verslechtering leidt. De motie luidt:

“Het AB van het waterschap Aa en Maas, bijeen in vergadering op 10 juli 2026, kennisgenomen van de nieuwe voorgenomen EU regelgeving rondom bestrijdingsmiddelen (Food and Feed Safety Simplification Omnibus-pakket),
Constaterende dat:
- *de Europese Commissie werkt aan versoepeling van regelgeving rondom bestrijdingsmiddelen, zonder zorgvuldig proces en zonder de gebruikelijke wetenschappelijke impacttoets;*
- *de Europese Ombudsvrouw ook concludeert dat de Europese Commissie zich bij de Omnibus niet houdt aan haar eigen regels voor zorgvuldige regelgeving;*
- *het kabinet mogelijk de komende dagen opnieuw haar positie hierover moet gaan bepalen;*
- *het kabinet in het BNC-fiche als voorwaarde voor steun voor het Omnibusvoorstel heeft gesteld dat het aantoonbaar niet mag leiden tot een verminderd beschermingsniveau van gezondheid van dier, mens en milieu;*
- *de Tweede Kamer een wetenschapstoets heeft laten uitvoeren door de Universiteit Leiden en Wageningen University & Research om goed zicht te hebben op de impact van het voorliggende pakket;*
- *deze wetenschapstoets concludeert dat niet is geborgd dat met het pakket tenminste het huidige beschermingsniveau van gezondheid van dier, mens en milieu wordt behouden;*
- *meerdere recente internationale onderzoeken wijzen op de schadelijke gevolgen van de Omnibus voor de gezonheid van dier, mens en milieu, en ook juristen dit bevestigen;*
- *de Unie van Waterschappen namens de waterschappen en ook waterbedrijven eveneens een kritisch standpunt hebben geformuleerd.*

Overwegende dat:
- *bescherming tegen schadelijke stoffen van groot belang is voor een goede waterkwaliteit en de gezondheid van dier en mens;*
- *overwegende dat ook andere landen zich kritisch hebben uitgesproken tegen het Omnibuspakket en het compromisvoorstel van 12 juni 2026 hebben weggestemd;*
- *een tegenstem van Nederland in de raadsonderhandelingen nieuwe mogelijkheden biedt om tot een beter pakket te komen;*

Verzoekt het DB:
- *er binnen een week bij de Unie van Waterschappen op aan te dringen dat zij de regering oproepen om tegen het Food and Feed Safety Simplication Omnibus pakket te stemmen, als niet wetenschappelijk aangetoond kan worden dat het voorstel niet leidt tot verslechtering van het*

huidige beschermingsniveau van dier, mens en milieu, en mogelijkheden aan te dragen voor verbetering;
en gaat over tot de orde van de dag."

De heer ***Van Dijk*** twijfelt een beetje, want er is wat huiswerk gedaan en hij leeft in de veronderstelling dat dit op 12 en 19 mei al is behandeld in de Tweede Kamer en dat er een standpunt is ingenomen. Maar hij is de tijdlijn kwijt en heeft het vervolg nog onvoldoende kunnen uitzoeken. Er is wel contact gezocht met Sander Mager, in dezen de vertegenwoordiger van de Unie in de richting van het rijk. Die geeft aan dat de Unie hier al bovenop zit. Hij weifelt, omdat hij over de laatste gegevens nog geen overleg heeft gehad in het DB, maar het voorlopige standpunt is dat de motie overbodig is.
De voorzitter concludeert dat de Unie exact doet wat wordt gevraagd in de motie.
De heer ***De Groot*** beaamt dat. Het DB houdt de vinger aan de pols, maar het lijkt hem goed af te wachten hoe het tijdpad zich ontwikkelt. Hij gaat ervan uit dat er pas een definitief voorstel komt als het volgende land de voorzitter levert.
De heer ***Leenders*** merkt op dat de hele procedure van omnibus een versnelling betekent zonder dat de cut-off criteria van gewasbescherming ter discussie staan. Gewasbeschermingsmiddelen moeten om te worden toegelaten voldoen aan een aantal criteria. Als zij kankerverwekkend, mutageen of bioaccumulatief zijn, is het direct einde verhaal. Die criteria staan niet ter discussie in deze procedure. Dat is voor hem een belangrijk punt, want met deze versnellingsprocedure kunnen bepaalde groene middelen sneller als vervanging van een chemisch middel worden toegelaten. Voor hem is dat de reden dat hij tegen de motie zal stemmen.
De heer ***Kerkhoff*** zag zojuist bij het DB enige twijfel over de afstemming. Maar volgens de motie is actie binnen een week vereist.
Mevrouw ***Nooijen*** sluit zich volledig aan bij de heer Leenders. Ook de BBB wil dat de impact voor mens, dier en milieu zo laag mogelijk is, liefst dat er geen impact is. Maar het is oppassen dat je niet te veel dingen oplegt, terwijl in de agrarische sector iedereen zo vlug mogelijk naar de groene middelen wil. Zij zal niet beweren dat biologische middelen per definitie minder impact hebben dan sommige synthetische middelen. Het AB moet zorgen dat het de zaken niet zo moeilijk maakt dat straks niets meer mogelijk is. Stel dat er helemaal geen middelen meer zouden zijn binnen de EU. In Sri Lanka heeft men het in een jaar gepresteerd om alles volledig biologisch te doen. Zij weet niet hoeveel levens dat heeft gekost doordat er geen eten was.
De heer ***Van de Pol*** zegt dat het dus niet om strengere regels gaat, maar juist om een versoepeling. In de motie is uitgegaan van de korte termijn, omdat nog niet bekend is wanneer dit voorstel op de agenda staat. Het is goed te horen dat het DB de lijn die in de motie is beschreven, al volgt. Hij zou kunnen leven met de toezegging dat het DB erachteraan blijft zitten en dat dit ook naar de contactpersoon bij de Unie wordt gecommuniceerd.
De heer ***Van Dijk*** geeft aan dat dit ter stemming komt in de commissie op 5 oktober 2026. Dat betekent dat er iets meer tijd is om te kijken wat het volgproces inhoudt.
De voorzitter zegt dat het DB bereid is om wat net is gezegd om te zetten in een toezegging.
De heer ***Van de Pol*** deelt mede dat hij de motie dan terugtrekt.

11. Rondvraag.

Mevrouw ***Vos*** stelt dat het waterschap een persbericht heeft verspreid over hitte en droogte. Zij vraagt zich af of het zo droog en zo heet is dat vissen geen zuurstof hebben of verplaatst moeten worden. Op de website staat voorlichting over blauwalgen en botulisme, maar zij wil weten of er nog andere manieren zijn om publiek voor te lichten hierover.
De heer ***Van Dijk*** zegt dat hem één geval van vissterfte bekend is: in de Peelkanalen. Er is onderzocht of dat te maken had met de droogte of met hittestress, maar daar bleek dat een aantal vissen is gedood door onweer. Voor hem was dat een onbekende oorzaak.
Botulisme en blauwalg zijn op dit moment onder controle. Het verbod op het gebruik van oppervlaktewater is later uitgevaardigd dan bij de omliggende waterschappen. Hij hoopt dat dit toont dat de strategie van zoveel mogelijk water vasthouden werkt. De voorlichting vindt plaats via de gebruikelijke kanalen. Hij houdt de vinger aan de pols, mede voor de komende vakantieperiode. Als er echt zaken fout gaan, zal het waterschap daarover communiceren.
De heer ***De Groot*** voegt eraan toe dat op de website onder de kop "actueel" de kwantitatieve en de kwalitatieve waterinformatie staat. Daar kan men zien waar sprake kan zijn van blauwalg, botulisme dan wel vogelsterfte. Op een paar plekken is inmiddels al sprake van blauwalg als gevolg van de zakkende waterstand in relatie tot de waterkwaliteit.
De voorzitter wijst erop dat zoals elk jaar in de gebieden waar vissen echt te lijden hebben van zuurstofgebrek en warmte, ze worden gevangen en op andere plaatsen teruggezet.

De heer ***Kerkhoff*** kreeg het bericht dat het Europese Parlement op 18 juni een resolutie heeft aangenomen om extra zuiveringsverplichtingen uit te stellen. Het gaat om de stedelijke afvalwaterrichtlijn en over de viertrapszuivering. Hij vraagt wat de impact daarvan kan zijn, ook financieel.
Mevrouw ***De Zoeten*** zegt dat zij net van de secretaris-directeur heeft gehoord dat Nederland doorgaat met het programma en niet zal vertragen. Hetzelfde geldt voor Aa en Maas.

De voorzitter verzoekt het publiek en de medewerkers de zaal te verlaten, zodat de vergadering besloten kan worden voortgezet.

12. Sluiting.

Na afloop van het besloten deel sluit de voorzitter, te 16.15 uur, de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het AB van het waterschap Aa en Maas van 9 oktober 2026.

De secretaris, *De voorzitter,*